

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 1881

ΑΡΙΘ. 28

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.—Ἡ κατὰ τῶν δημοσιογράφων ἐπιθεσις. — Ἀνατολὴ καὶ Δύσις. — Ἰουλίου Σίμωνος: Τὸ κα-
θῆκον τοῦ μικροῦ πολίτου. — Ὅλων τῶν λαῶν αἱ διάσῃμοι δίκαι: Οἱ ἐξ ἔρωτος δολοφόνοι: Ἡ ποιμενίς τοῦ Ἰβρύ.
Ὀνόριοις Οὐλλβᾶχ (1827). — Πρώτη ἀρχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. — Ἐν Ἱδρυμα προνοίας ἐν Θήβαις. — Paul de Saint
Victor. — Ἐδμόνδ Ἀβού: Γοργεῶν ἤτοι ζηλοτυπία.

Ἡ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΕΠΙΘΕΣΙΣ

Δυστυχῶς ἔθιμον βάρβαρον, ἔθιμον παρελ-
θούσης ἐποχῆς ἐπικρατεῖ μέχρι σήμερον ἐν
Ἑλλάδι. Ἡ δημοσιογραφία ἡ ἀνεξάρτητος,
ιδίως δὲ ἡ κατὰ καιροὺς ἀντιπολιτευομένη
τῶν κυβερνήσεων, διότι κτυπᾷ πολλάκις αὐ-
τὰς δριμαίως, τὰ δὲ κτυπήματα ταῦτα δὲν
ἀρέσκουσιν εἰς τοὺς πολιτευομένους, εὐρίσκει-
ται εἰς λίαν ἐπισηφάλη θέσιν. Ἐπειδὴ λόγου
χάριν ἐκτύπησε τὴν παρανομίαν ἐνός ὑπουρ-
γοῦ, ἐνός ὑπαλλήλου, ἐνός ὀργάνου τέλος
καὶ τοῦ ἐσχάτου τῆς κυβερνήσεως, ἀνάγκη
νὰ τιμωρηθῆ, ἀνάγκη νὰ κτυπηθῆ καὶ ὁ τολ-
μηρὸς ἐφημεριδογράφος καὶ νὰ φημῶσιν τὴν
ἀνεξαρτησίαν του. Εἰς τοῦτο χρησιμεύει ἀλή-
της παρατυχῶν, ἐπιτίθεται διὰ ῥοπαλοῦ κατὰ
τοῦ δημοσιογράφου, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ διὰ πο-
λυκρότου.

Τοιοῦτόν τι συνέβη ἐσχάτως καὶ κατὰ τοῦ
συντάκτου τοῦ Ῥαμπαγᾶ περιδιαβάζοντος
μετὰ τοῦ τῶν Νέων Ἰδεῶν ἐν τῇ κεντρι-
κωτάτῃ ὁδῷ τῶν Ἀθηνῶν, τῇ τοῦ Σταδίου,
τῇ 8^ῃ ἑσπερινῇ ὥρᾳ. Τετράκις ἢ πεντάκις ἐπυ-
ροβόλησε κατὰ τε τῶν δύο δημοσιογράφων
καὶ τῶν προσδραμόντων ὅπως συλλάβωσι τὸν
κακοῦργον. Ὁ «Ῥαμπαγᾶς», ἐφημερὶς πρό
τριετίας ἐκδιδομένη, ἐκέρδησεν ἐν τῷ κοινῷ

διὰ τὰς εὐφυολογίας του καὶ τὸ ἀνεξάρτητον
τοῦ χαρακτήρος. Δὶς δικασθεῖς ἐν τῷ κακουρ-
γιοδικεῖω Ἀθηνῶν, ἠθλώθη ὑπὸ τοῦ δικαστη-
ρίου τῶν ἐνόρκων, πεισθέντων, ὅτι οὐδὲν τὸ
ἐπιλήψιμον εἶχον τὰ ἄρθρα του.

Δὲν ἤμεθα ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦσι
τὸν ἐκτραχηλισμὸν τοῦ τύπου, διότι ὁ τύπος
πρέπει νὰ ἴσταται ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς τε
πολιτείας καὶ τῆς ἠθικῆς. Ἐὰν προσβάλλων-
ται αὐται, ἀρμόδιά εἰσι τὰ δικαστήρια, ὅπως
τιμωρήσωσι καὶ δὴ αὐστηρῶς τὸν παρεκτρε-
πόμενον δημοσιογράφον. Ἐὰν παρεκτρέπη-
ται, ἐπεμβαίνων εἰς τὰ οἰκογενειακά, ἐπίσης
ἀρμόδιά εἰσι τὰ δικαστήρια νὰ κρίνωσι καὶ νὰ
τιμωρήσωσιν αὐτόν. Ἄλλ' ἡ αὐτοδικία δὲν
χωρεῖ ἐνταῦθα. Ἐὰν θέλωσι τυχὸν νὰ περιο-
ρισωσι τὸν παρεκτρεπόμενον τύπον, κάλλιον
νὰ ψηφίσωσι νόμον, καὶ χρηματικὴν ἐγγύη-
σιν διὰ τὸν δημοσιογράφον, ὅπως πληρόνη
ἀποζημιώσεις διὰ τὴν προσβαλλομένην τι-
μὴν τοῦ ιδιώτου, ἀλλ' ἄς παύσωσιν αἱ αὐ-
τοδικαίαι. Ἐὰν προσβάλλῃ τυχὸν ὁ δημοσιο-
γράφος οἰονδήποτε πρόσωπον διὰ τὴν πολι-
τείαν αὐτοῦ, ὑπάρχουσιν ἐντιμα μέσα, τοῦλά-
χιστον ὡς τοιαῦτα θεωρούμενα ὑπὸ τοῦ πε-
πολιτισμένου κόσμου, ὅπως διεκδικήσῃ τὴν
τιμὴν του, ἀλλ' ἄς παύσωσιν αἱ αὐτοδικαίαι.

Πλὴν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ἡ ἐπί-
θεσις κατὰ τοῦ συντάκτου τοῦ «Ῥαμπαγᾶ»

εγένετο έσκεμμένως και εκ προδιαγεγραμμένου σχεδίου. Δέν θέλομεν ν' αποδώσωμεν εις την κυβέρνησιν, ότι τῆ επιγνώσει αὐτῆς ἐγένετο ἡ ἐν λόγῳ ἐπίθεσις, ἀλλὰ τὸ δυστύχημα εἶναι, ὅτι ὁ πυροβολήσας ἦν ἄλλοτε κλητῆρ τῆς αστυνομίας, προϊσταμένου και τότε τῆς κυβερνήσεως τοῦ σήμερον πρωθυπουργοῦ, ἐκτός δὲ τούτου ἐξασκεῖ τὰ πολιτικά του δικαιώματα ἐν τῇ αὐτῇ μετὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ ἐπαρχία. Ἴσως ἠθέλησεν οὗτος νὰ προσφέρῃ, ὡς αὐτός ἐνόει, ὑπηρεσίαν εἰς τὴν μερίδα, εἰς ἣν ἀνήκει, ρίπτων νεκρὸν τὸν συντάκτην τοῦ «Ραμπαγᾶ.» Ἀλλὰ πόσα δυστυχήματα δὲν ἠδύναντο νὰ συμβῶσι! τέσσαρες ἢ πέντε βολαί, ριπτόμεναι, ἔστω και ἀσκόπως διὰ τοὺς ἄλλους, σκοπίμως δὲ διὰ τὸν δημοσιογράφον, ἠδύναντο νὰ φέρωσι φοβερὰ δυστυχήματα. Πρέπει νὰ ληφθῆ ἐπὶ τέλους πρόνοια ἐναντίον τῶν κατὰ τῶν δημοσιογράφων ἐπιθέσεων, διότι ἄλλως θὰ ἀναγκάσωσιν αὐτοὺς νὰ περιφεύωνται ὠπλισμένοι και τότε θὰ ἴδωμεν πρότυπον θέαμα ἐν προτύπῳ βασιλείῳ, ἐν πλήρει τάξει και ἡσυχία ν' ἀντιπροβολῶνται ἐν μέσαις Ἀθήναις ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ και τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων δυνάμεων.

Ἡ δημοσιογραφία σύσσωμος πρέπει νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου και οὐχὶ νὰ θέλῃ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἔγκλημα, λέγουσα: ὁ συντάκτης τοῦ «Ραμπαγᾶ» παρεκτρέπεται, ἐπιτιθέμενος κατ' οἰκογενειῶν, ὁ προσβαλὼν αὐτόν, βλέπων παρεκτρεπόμενον τὸν τύπον, ἠθέλησε νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' ἔρριψεν εἰς τὸν ἀέρα τὸ πολύκροτον, κατὰ λάθος προσέβαλεν αὐτόν, διότι ἄλλον ἠθελε νὰ κτυπήσῃ κτλ. Τοιαῦται δικαιολογίαι κάλλιον νὰ ἔλειπον ἢ δημοσιογραφία, ἐπαναλαμβάνομεν, ὀφείλει σύσσωμος νὰ ζητήσῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, διότι ἂν δὲν τιμωρηθῆ ὁ ἐνοχος, αὔριον θὰ εὔρεθῆ ἴσως ἄλλος νὰ ἐπιτεθῆ κατ' ἄλλου δημοσιογράφου.

ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΔΥΣΙΣ

Σύμπασα ἡ ἱστορία τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἀπὸ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως μέχρι τῆς εἰς κυρίαρχον ἔθνος συγκροτήσεως τῆς νέας Ἑλλάδος, εἶναι αἵματηρὰ σειρά ποικίλων ἱστορικῶν περιπετειῶν, εἰς ἃς ἐνέβαλον αὐτὴν τὰ ἐπίβουλα τῶν κατακτητῶν και μνηστήρων σχέδια, ἀπὸ τῶν Τούρκων, και τῶν Ἑνετῶν, ἄχρις αὐτῶν τῶν ὀρθοδόξων Ῥώσων. Τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἀλήθειαν οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ μετὰ τινος οἴκτου και συμπαιθείας πρὸς τὴν μικρὰν ταύτην τῆς Εὐρώπης γωνίαν, καθ' ἣς ἀλληλοδιαδόχως ἢ σπάθη και ὁ σταυρός, ἢ μὲν ὄργανον προδήλου κατακτητικῆς προθέσεως, ὁ δὲ, κατ' ἐπιφάνειαν μόνον βάλσαμον τῶν φλεγμαινόντων τῆς πατρίδος τραυμάτων, πράγματι ὅμως ἀληθὲς τῆς ἑλληνικῆς αὐτονομίας ἰκρίωμα, τὰ δύο ταῦτα, λέγομεν, ἐνήσκησαν ἅπασαν τὴν τερατώδη αὐτῶν ἀγριότητα και βδελυκτὴν πονηρίαν. Οὕτως ἢ πολυπαθὴς χώρα, παλαιούσα και φενακίζομένη, διήρχετο τὰς πονηρὰς τῆς δουλείας ἡμέρας, μέχρι τῆς ἐνδόξου αὐτῆς ἀναστάσεως, ἣν ἐπὶ τέλους ἐγέννησεν ἡ ἀκράδαντος πεποίθησις ἐπὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐλευθερίας. Ἐν ᾧ ὅμως τὸ μέγα τῆς ἀπελευθερώσεως ἔργον συνεπληροῦτο ἐν Ἑλλάδι, διὰ τῆς ἐσωτερικῆς οργανώσεως και ἀνεμένετο ἡ πτώσις τοῦ δολιίου συστήματος, ὑπερ μετήρχοντο οἱ ὡς προστάται δῆθεν ἐπεμβαίνοντες ἰσχυροὶ τοῦ Βορρᾶ, αἵ φνης νέα ἐν Ἑλλάδι μορφοῦται σχολή, ἐπαγγελλομένη οὐδὲν ἦττον ἢ τὴν ἐξυπνῆσιν τῶν μεγάλων τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀξιώσεων ἐν τῇ Ἀνατολῇ διὰ στενῆς και ἀδόλου πρὸς τὴν ὁμόδοξον Ἄρκτον φιλίας. Εὐτυχῶς ἢ πλάνη αὕτη, καιπερ οὐ σμικρὰς ἐπενεγκούσα τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ζημίαι κατέναντι τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ἑσπερίας δυνάμεων, ὑπεχώρησε τέλος πρὸ τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας τῶν παρελθόντων χρόνων, οἵτινες ἐντόνως διεμαρτύροντο κατὰ πάσης τοιαύτης, οὐ μόνον φροῦδης, ἀλλὰ και ἐπιβλαβοῦς ἀποπειρας τῶν τέκνων τῆς ἀπελευθερωθείσης πατρίδος. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὡς γνωστόν, χρονολογεῖται ἡ ἀληθὴς ἐν τῇ Ἀνατολῇ θέσις τοῦ ἑλληνισμοῦ, οὐχὶ καθ' ἐνός, ἀλλὰ κατὰ δύο τοῦ λοιποῦ ἔχοντος νὰ παλαίσῃ ἐχθρῶν, τοῦ μὲν, καιπερ ἀσθενοῦς και ἀφ' ἑαυτοῦ καταρρέοντος ἤδη, ἰκανῶς ὅμως ἐτι δ' αὐτόν ἐπιφόβου, τῆς Τουρκίας τουτέστι, τοῦ δὲ λίαν σθεανοῦ και ἐπικινδύνου, τοῦ πανσλαβισμοῦ δηλονότι. Ἡ ἀγενὴς και βάρβαρος

ἰδέα τοῦ καταχθονίου τούτου συστήματος, τῆς, εἴτε διὰ βίας, εἴτε δι' ἀφομοιώσεως ἀπορροφήσεως τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τῆς παμφάγου Ἄρκτου, κληροδοτηθεῖσα ὑπὸ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, δὲν ἐπαύσατο διέπουσα τὴν πολιτικὴν τῆς Ῥωσικῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῆς ἀποχῆς ἐκείνης μέχρις σήμερον, ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος Γ' συνεχίζει μετὰ τσαύτης ἐπιμονῆς τὸν ἄδοξον ἀγῶνα τῆς Ἄννης, τῆς Ἐλισάβετ, τῆς Αἰκατερίνης, τῶν Παυλόβιτς και τῶν τριῶν τελευταίων προγόνων αὐτοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου τούτου τῆς Ῥωσικῆς σχεδίου εἰσὶν ἀναγκαιῶς δύο, τὸ μὲν ἡ ἐξασθένεισις τῆς Ὀθωμανικῆς δυναστείας, τὸ δὲ ἡ διὰ παντός προσφόρου εἰς τὸν σκοπὸν μέσου ἐνίσχυσις τῆς πανσλαβιστικῆς ἰδέας ἐν Ἀνατολῇ και ἡ ἐπικράτησις ἐπὶ τέλους αὐτῆς. Ἐντεῦθεν ἢ ὑπὸ τὰς ὄψεις ἡμῶν πάλῃ τῶν ὑποδούλων λαῶν κατὰ τοῦ κυρίαρχου δεσπότη, και ἡ ἀντίθεσις συνεπῶς τῶν ἀξιώσεων Ῥωσικῆς και Τουρκικῆς ἐντεῦθεν ἢ συνοφρῶσις τῆς Ἑσπερίας ἐπὶ τοῖς τελουμένοις, ἐντεῦθεν τέλος ἢ συντάραξις ὀλοκλήρου τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τῷ ἐπικειμένῳ κινδύνῳ τῆς Ἀνατολῆς, ἅμα τῇ ἀνατροπῇ τῆς ἐπικρατούσης νῦν ἰσορροπίης μεταξὺ τοῦ ἑλληνισμοῦ και τῶν ἐπιλοίπων φυλῶν τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου. Τοιοῦτοτρόπως ἢ σχέσις τῶν δύο Αὐτοκρατοριῶν, μικρὸν κατὰ μικρὸν διατεινομένη, ἀπέληξεν εἰς τὸν λυσσώδη πόλεμον τοῦ 1877. Ἐκτοτε, ἀποκαλυφθέντων τῶν τεκταινομένων ἐν Ἀνατολῇ ὑπὸ τῆς Ῥωσικῆς σχεδίων, ὁ κατὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ διττὸς ἐχθρὸς διεσπᾶσθη εἰς δύο μεγάλας μὲν, ἀντιθέτους ὅμως και ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλας διακειμένους δυνάμεις. Συνεπεία τῆς διαστάσεως ταύτης, τὸ θέατρον τῆς Ἀνατολῆς παρέχει ἡμῖν τὴν ἐπομένην εἰκόνα, ἐνθεν μὲν τὴν Ἑλλάδα, ἀξιοῦσαν τὴν πραγμάτων τῶν προγονικῶν αὐτῆς πόθων, ἐνθεν δὲ τὴν Τουρκίαν, ἀπαύστως περισπωμένην ὑπὸ τῶν μηχανορραφῶν τῆς Ἄρκτου, ἣτις διεγείρει πρὸς τοῦτο τὰ δι' ἐλπίδων προστασίας διαβουκολούμενα πλήθη τῶν ὑποτελῶν τῇ Τουρκίᾳ χωρῶν, ἐπιμόνως ἐτρωθεν βοηθουμένων ἐτι ὑπὸ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐκείνων δυνάμεων, αἵτινες ἔχουσι συμφέρον ἀντίθετον εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐκχείρισιν τοῦ Ῥωσικοῦ χαιμάρρου. Τεθέντος, ὅτι ἡ Ἀνατολῆ διατελεῖ ἐν ἐπικειμένῳ κινδύνῳ ἐκ μέρους τῆς πολυμύτιος Ἄρκτου, δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ταυτίσωμεν τὰ διάφορα ἀνατολικά φύλα, ἅτινα εἰσὶν ἀναμφιβόλως τὰ μέλλοντα θύματα τῆς πανσλαβιστικῆς δεσποτείας, μετὰ τῆς

χαλκευούσης τὰ δεσμὰ αὐτῶν Ῥωσικῆς Προπαγάνδας. Ἀπαγε. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι λαοί, καιτοί, πλανώμενοι, ὡς ἄλλοτε ἢ ὑπὸ δουλείαν Ἑλλάδας, ἐνασμενίζουσιν εἰς τὴν δαψιλῶς παρεχομένην αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Ῥωσικῆς βοήθειαν μέχρι τῆς ἀποσείσεως τοῦ ἀλκαχούντος τὸν τράχηλον αὐτῶν κλοιοῦ, οὐχ ἦττον θέλουσιν ἴσως, διὰ τοῦ χρόνου ἀφυπνίζομενοι, κατανοήσῃ ὁποῖα ἐν ταῖς σκοτίαις βουλαῖς τῆς προστάτιδος Αὐτοκρατορίας σφρηλατοῦνται ἀλύσεις, και δι' ὁποῖου πολυτίμου νομίσματος μέλλουσι νὰ ἀποτίσωσι τὴν ἐπιδαψιλευθειαν αὐτοῖς Ῥωσικὴν προστασίαν. Ἐν τούτοις, ἐφ' ὅσον ἢ παροῦσα τῆς δουλείας κατάστασις παρατείνεται, δυσχερῆς ἀποβαίνει αὐτοῖς ἢ ἀποκαλύψις τῶν κρυφίων σχεδίων τοῦ Ῥωσικοῦ Ἀνακτοβουλίου, τὸ δὲ δυσοίωνα μέλλον καλύπτεται ὑπὸ τὴν ἀπαισίαν μορφὴν στυγεροῦ ἐνεστῶτος. Ἐντεῦθεν, ἐνῶ ἢ ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ ἀπελευθερώσις τῶν ἀνατολικῶν λαῶν ἠδύναντο, αἴρουσα τὴν ἀγλύν, ἣτις περικαλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, νὰ καταδείξῃ ἐν πλήρει φωτὶ τὴν ἐπικειμένην πολιτικὴν θύελλαν, ἐκ μέρους τῶν προστατῶν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, ἢ πράτασις τούναντιον τῆς ἐνεστώσης ὑποτελοῦς καταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς, παρέχουσα τῇ Ῥωσικῇ εὐλογον ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐξυπνῆσιν τῶν προαιώνιων αὐτῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πόθων διὰ τῆς κατακτήσεως τῶν συμπαιθειῶν τῶν ὑποδούλων λαῶν, ἢ παράτασις, λέγομεν, αὕτη και τὴν Τουρκίαν ὀλεθρῶς ἐξασθενεῖ και τὸν ἑλληνισμὸν ὑποσκάπτει ἐπικινδύνως. Πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κινδύνου τούτου οὐδὲν ἦδη καθ' ἡμᾶς ὑπολείπεται πλέον, εἰμὴ ἢ ἀνέγερσις ἰσχυροῦ προπυργίου ἐκ τῆς δέσμης τῶν ἐν γνώσει τῆς κοινῆς τύχης διατελούντων ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐθνῶν, μηδὲ τῆς Τουρκίας ἐξαιρουμένης. Τίνι τρόπῳ δύναται νὰ ἐπέλθῃ τελεσφόρως ἢ τοιαύτη κατὰ κοινοῦ ἐχθροῦ, τοῦ πανσλαβισμοῦ, σύμπραξις τῶν ῤηθέντων Κρατῶν, δὲν εἶναι, νομίζομεν, δυσχερῆς ν' ἀνεύρωμεν μετὰ τὴν γνωστὴν και ἀναντίρρητον λύσιν, ὅτι ὅρος εἰλικρινοῦς και ἀδόλου συμπράξεως εἶναι ἢ προηγουμένη ἐκκαθάρισις τῶν ἀμοιβαίων ἀξιώσεων, αἵτινες διαχωρίζουσι τὰς ἤδη ὑπὸ κοινῆς τύχης εἰς ἔνωσιν ὄθουμένους δυνάμεις. Ἡ γενομένη ἤδη μερικὴ ἰκανοποίησις τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Ἑλλάδος θὰ ἠδύναντο και τὴν Τουρκίαν ἐφ' ἰκανὸν νὰ διασώσῃ χρόνον ἀπὸ τῶν ἀπειλουμένων περισπασμῶν τῶν ὑποδούλων λαῶν και τὸν κοινὸν τοῦ πανσλαβισμοῦ ἐχθρὸν καιρῶς νὰ τραυματίσῃ, ἐπ' ὠφελεία και αὐ-

τῆς τῆς Δύσεως, ἣς ἡ τύχη δὲν εἶναι βέβαιος ἄσχετος πρὸς τὸ μέλλον τῆς Ἀνατολῆς, ἐὰν ἀντὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ἀνατολικῶν φύλων, ἐπῆρχετο ἕνωσις αὐτῶν ὁμοσπονδιακῆ μετὰ τῆς ἤδη ἐλευθέρως καὶ πῶς μεγάλης Ἑλλάδος.

Ἄς μὴ ὀκνήσωι δὲ οἱ ἐν Εὐρώπῃ νὰ κατανοήσωσιν, ὅτι ὁ ἑλληνισμός, ὡς φυσικὸς πλέον τοῦ Πανσλαβισμού ἐχθρός, ἔσται τὸ ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ἐγειρόμενον ὑπὲρ τῆς καθολικῆς τῆς Ἑσπερίας εἰρήνης προπύργιον. Τοιοῦτο καθ' ἡμᾶς τὸ πνεῦμα, ὅπερ δέον νὰ ἐμφορήσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ἐξωτερικὴν τῆς Ἑλλάδος πολιτικὴν κατέναντι τῆς Δύσεως καὶ ἰδίως τῆς Ἀγγλίας, ἣτις δὲν ἀπέχει πολὺ, νομίζομεν, τῆς ἀληθοῦς τῶν ἀνατολικῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως, ἐν τῷ παναρχαίῳ ζητήματι τῆς Ἀνατολῆς. Πλὴν ὅμως τῆς λυσιτελοῦς ἐνεργείας τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἣς τὸ ἔργον ἰκανῶς ἔτι εὐκολύνεται ἐκ τῆς διευθετήσεως τοῦ περὶ τῶν συνόρων ζητήματος, δέον ἐτέρωθεν ἢ αὐτῆς κυβέροντες νὰ ἀναλάβῃ ἀνυπερθέτως τὸν μέγαν, ἀλλ' ἀναπόφευκτον ἀγῶνα μονίμου ἐσωτερικοῦ τοῦ ἔθνους κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἐξοπλισμοῦ, ὅπως μὴ αἱ παραστάσεις αὐτῆς κατέναντι τῆς Δύσεως τύχωσι ψυχρᾶς ὑποδοχῆς, ὡς προσερχόμεναι παρ' ἔθνους, ἡμιστά μεριμνῶντος περὶ τῆς τύχης αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διττῆς ταύτης ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς ἐνεργείας τῆς ἡμετέρας κυβερνήσεως δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι, ἐὰν μὴ ἀμέσως προκληθῇ ἢ ἐπέμβασις τῶν Δυνάμεων τῆς Δύσεως πρὸς διευθέτησιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ Ἀνατολῇ, θέλει ὅμως πάντως διὰ τοῦ χρόνου μορφωθῇ κοινὴ ὑπὲρ τοῦ δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν γνώμη, ἣτις, ἐπιβαλλομένη εἰς τὰς κατὰ τόπους κυβερνήσεις τῆς Δύσεως, δὲν δύναται ἢ νὰ ἐπενέγκῃ τέλος τὴν ἐπέμβασιν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ταχύτερας τῶν ἀδικουμένων προστασίας, ἐν τῇ πεποιθήσει τῆς συγχρόνου ἐξυπηρετήσεως τῶν ὑψίστων συμφερόντων τοῦ μέλλοντος. Ἐὰν δὲ ἡ νεωτέρα Ἑλλάς, κατὰ τὸν μέγαν τῆς ἐπαναστάσεως ἀγῶνα, ἔκαμψε τὴν αὐστηρὰν τῆς Ἑσπερίας ἀποχὴν, τοῦτο δὲν ὀφείλει βεβαίως εἰς τὰς κυβερνήσεις αὐτῆς, ὡς ἔγραφεν ὀρθότατα ποτε ὁ «Αἰών», ἀλλὰ εἰς τὰ φιλελεύθερα τῆς Εὐρώπης κόμματα, ἅτινα, ἐκβιάσαντα ἐπὶ τέλους τὴν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐπέμβασιν τῶν μοναρχῶν, αὐτὰ ταῦτα, οὕτως εἰπεῖν, τὸ πυροβόλον τοῦ Ναυαρίνου ἀνέφλεξαν. Ἡ ἰδέα τῆς σωτηρίας τῆς Ἀνατολῆς δι' ἑαυτῆς τυγχάνει ἀναπόσπαστος τῆς ἰδρύσεως αὐτοτε-

λοῦς ἀνατολικῆς Ὀμοσπονδίας. Τὴν ἀνάlysιν τῆς ἰδέας ταύτης ποιησόμεθα βραδύτερον.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Α'. ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ

Ἦλπιζον, ἂν ἠδυνάμην ν' ἀπαλλαγῶ ἐπὶ 15 ἡμέρας τῶν φροντίδων μου, νὰ διέλθω ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεώς μου. Ἡ πατρίς μου εἶνε κομφοπολις, κειμένη εἰς κλιτὺν τινα ὄρους, κατάρυτος ὅλη, πρὸς Δ. μὲν προφυλαττομένη ὑπὸ βουνοῦ, πρὸς ἀνατολὰς δὲ εὐρὺν ἔχουσα τῆς θαλάσσης ὀρίζοντα, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐλαιῶνες καὶ ἀμπελῶνες καὶ παντὸς εἶδους ὀπωροφόρα δένδρα χλοάζουσιν εἰς μεγάλην ἔκτασιν. Εἶχον ἀποθάνει πάντες, τοὺς ὁποίους πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ἠγάπων, καὶ ἠλπιζον νὰ ἀνακαλέσω τοῦλάχιστον εἰς τὴν φαντασίαν μου τὰς προσφιλεῖς αὐτῶν εἰκόνας, ἂν ἐπεσκεπτόμην τοὺς τόπους, ἔνθα συνεζήσαμεν. Δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν τῇ πατρίδι οὐδεὶς τῶν χρόνων ἐκείνων φίλος μου, εἰμὴ ὁ φίλος μου Ἀνδρόνικος, ἀρχαῖος διδάσκαλος τῆς κοινότητος.

Ὁ Ἀνδρόνικος δὲν ἦτο ἀνταποκριτὴς πολὺ ἐνεργητικὸς. Τορνεύει τὰς ἐπιστολάς του καὶ τὰς συνθέτει μετὰ πάσης ἐπιμελείας συγγραφῆς γράφοντος βιβλίον. Αὐταὶ ἦσαν μᾶλλον διατριβαὶ ἢ ἐπιστολαί, καὶ ἠδυνάτο τις νὰ τὰς δημοσιεύσῃ μετὰ σημειώσεων. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς εἶμαι ὀλίγον ἀμελής, ἔνεκα ἄλλων αἰτίων. Δὲν ἐγίνωσκον εἰς ποίαν κατάστασιν θὰ τὸν εὕρισκον, ὅτε ἀπεφάσισα τὸ τελευταῖον θέρος, νὰ ὑπάγω αἰφνιδίως. Ἀπῆκα τὰ πράγματά μου εἰς τὸν πλησιέστερον σταθμόν, καὶ πεζὸς ἀνεχώρησα διὰ νὰ ὑπάγω πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ γηραιοῦ μου φίλου.

Εἶχον νὰ διατρέξω τρεῖς λεύγας, ἐν μέσῳ μύρτων καὶ ῥοδοδαφνῶν, δι' ὁδοῦ μόλις κεχαραγμένης. Ἀνεῦρον οὐχ ἦττον ἄνευ τῆς ἐλαχίστης δυσκολίας τὴν ὁδόν μου, προχωρῶν μετὰ πεποιθήσεως, δι' ἣν ἐθαύμαζον, σκεπτόμενος περὶ τούτου τὴν ἐσπέραν.

Ἄλλ' ἀφοῦ διελθὼν χωρίον κατάρυτον εἰσῆλθον εἰς ἀτραπὸν, ἔνθεν μὲν ἔχων ὑψηλοὺς καὶ ἀποτόμους, βράχους, ἔνθεν δὲ χαράδραν ἐν ἣ ὀλίγον ἔρρεεν ὕδωρ, καὶ πέραν λόφους χλοερούς, μυριοὶ ὅσοι ἀνῆλθον εἰς τὸν νοῦν μου διαλογισμοὶ ἀναπολοῦντες τὰς ἀναμνήσεις παλαιῶν χρόνων. Ἐν τέταρτον ἔτι

καὶ ἰδοὺ αἴφνης βλέπω τὸ ὑψηλὸν καὶ εἰς ὄξυ ἀποληγον κωδωνοστάσιον, τὸν μολύβδινον τῆς ἐκκλησίας θόλον, τὴν ὑψηλὴν καὶ ὑπερῆφανον κυπάρισσον καὶ ἡ κόμην ἅπασα, ὡς πανόραμα, ἐν μέσῳ μωρεῶν καὶ ἄλλων ὀπωροφόρων δένδρων κεῖται ὑπὸ τὰς ὄψεις μου. Ὅσῳ δὲ προσχώρουν, τοσοῦτω καὶ ἡ ἐκπληξίς μου ἐπετείνεται. Ἄλλοτε δὲν ὑπῆρχον στέγαι διὰ σχιστολίθων ἐν τῇ κόμῃ, εἰμὴ μόνον τοῦ γέροντος προεστῶτος τοῦ γείτονός μου. Τώρα ἔβλεπον τὰς καλύβας ἀντικατασταθείσας ὑπὸ μονορόφων οἰκιῶν, ἐσκεπασμένων διὰ σχιστολίθων ἀκτινοβολούντων εἰς τὸν ἥλιον, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν οἰκιῶν ἐφαίνετο διπλάσιος. Εἰσῆλθον εἰς δρόμον λιθόστρωτον καθαρῶς διατηρούμενον, ὅστις μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν κόμην. Πᾶσα οἰκία ἔφερεν ἀριθμόν τινα, καὶ πρὸς ἐπίμετρον τῆς μεγαλοπροπέας, πάσσαλος τεθειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ ὑπεβάσταζε φανόν. Ἡ ὁδὸς μὲ ὠδήγησεν εἰς ὠραίαν πλατεῖαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας εἶδον μετὰ θαυμασμοῦ πηγὴν, ὅθεν ἐξήρχετο διαυγῆς ῥύαξ. Ἐνεθυμήθην τότε τὴν βρύσιν, ἣτις ἄλλοτε εὕρισκετο ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν. Τὴν εἶχον πλατύνει τώρα καὶ περικυκλώσει διὰ λίθων καλῶς λελαξευμένων. Εἶχον φυτεύσει δένδρα ὀλόγυρα, καὶ κατεσκεύασαν οὕτως εἰπεῖν ὠραίαν δέσμην ἐκ χλόης. Τὸ διαυγὲς αὐτῆς ὕδωρ πίπτει κατὰ πρῶτον εἰς σκάφην ἀρεκτὰ εὐρεῖαν, ἔνθα τὰ ζῶα δύνανται νὰ ποτίζωνται. Ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν ἐπιπέδου ἦτο τὸ δημαρχεῖον, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων καὶ τῶν κορασιῶν. Μακρόθεν βλέπω ἐπιγραφάς. Συμβολαιογράφος! Κατὰ τὸ 1830 συμβολαιογράφοι δὲν ὑπῆρχον, οὐδαμοῦ δὲ σχολεῖον, καὶ διὰ νὰ εὕρῃ τις τοιαῦτα ὄφειλε νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλας πόλεις εἰς Κυδωνίας, εἰς Σμύρνην, εἰς Ἰωάννινα, εἰς Θεσσαλονίκην. Οὐτε δημαρχεῖον οὔτε δήμαρχοι, ἀλλὰ φεῦ! Τοῦρκος ἀγᾶς διώκει τὴν κόμην κατὰ τὸ δοκοῦν, δημογέροντες δὲ εἰς τὸ νεῦμα τούτου ὑπακούοντες ἐφρόντιζον ὅσον ἠδύναντο καὶ τοῖς ἐπετρέπετο περὶ τῶν κοινῶν. Τὰ ἐργαστήρια ἐπίσης ἐπολυπλασιάσθησαν. Τότε ἐν ἣ δύο ἦσαν τὰ ἐμπορικὰ, ἀλλὰ τώρα πολλά. Τότε ὁ αὐτὸς ἔμπορος ἦτο νηματοπώλης καὶ παντοπώλης, διότι ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις τῶν ἔβλεπέ τις κηρία, μέλη, ἀντακαίους, (μουρούνα) σαρδέλλας καὶ ἐριούχον. Ἐνίοτε δὲ ἦσαν καὶ βιβλιοπῶλαι, ἂν ἤθελε κρίνει τις ἐκ τῶν κεχρωματισμένων εἰκόνων καὶ τῶν ὀλίγων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἦσαν τοποθετημένα εἰς θυρίδα τινὰ τοῦ καταστήματος, παραπλευρῶς τοῦ σάπωνος καὶ τῶν κηρίων.

Αἴφνης, ἐν ᾧ χρόνῳ παρατηρῶ τὰ θαυμάσια ταῦτα, ἀνακαλύπτω ὅτι ἐγὼ αὐτὸς εἶμαι τὸ ἀντικείμενον περιεργείας τῶσδε ζωηρᾶς. Εἴκοσιν ἢ τριάκοντα παῖδες ἀπὸ δέκα μέχρι δώδεκα ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, μὲ παρακολουθοῦσι, παρατηροῦντές με. Ἀφοῦ δὲ εἶδον ὅτι ἐπέστησα ἐπ' αὐτοὺς τὴν προσοχήν μου, ἤρχισαν νὰ ποτῶνται καὶ νὰ ὀπισθοχωρῶσιν οἱ πρῶτοι, δύο δὲ ἢ τρεῖς ἐκ τῶν καλλιτέρων καὶ μᾶλλον ἡλικιωμένων ἀφαιροῦσι φιλοφρόνας τὰ πιλιδία τῶν καὶ μοὶ προσφέρουσι τὴν ὑπηρεσίαν των. «Κύριε, τίνος οἰκίαν ζητεῖτε; ὁ ἱερεὺς κάθηται πρὸς τοῦτο τὸ μέρος.» Ἐνοήσας ὅτι δὲν ἦτο καιρὸς νὰ περιπλανῶμαι, παρακαλῶ αὐτοὺς νὰ μοὶ δείξωσι τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀνδρονίκου. «Τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀνδρονίκου!» Ὅλοι αἱ μικροὶ ἐκεῖναι κεφαλαὶ παρατηροῦσιν ἀλλήλους, σημεῖον ὅτι δὲν γνωρίζουσι τὸν Ἀνδρόνικον. Συγκινηθεὶς τότε ἐγὼ «καὶ λοιπόν, εἶπον, ἀπέθανεν ὁ φίλος μου; ὁ Ἀνδρόνικος! ὁ παλαιὸς διδάσκαλος! ὁ πατὴρ τῆς Νίνας!» Ἡ αὐτὴ ἐκπληξίς, ἡ αὐτὴ σιωπὴ. Ἐσκόπουν ἤδη νὰ ζητήσω τὴν οἰκίαν τοῦ σχολάρχου, διότι ἔβλεπον ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀκόμῃ εἰς τὰς ἐργασίας των, ὅτε ἐνεθυμήθην ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος ἔφερε καὶ τὸ παράσημον τοῦ ἀγῶνος. «Ὁ κύριος, ὃν ζητῶ, εἶπον εἰς τὸ ἀδημονοῦν ἀκροατήριόν μου, φέρει ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ παράσημόν τι» — «Ἄ! ὁ κ. πάρεδρος! ἀνέκραξαν ὅλοι ὁμοῦ, ἀπ' ἐδῶ, κύριε! ὀρίσατε, κύριε!» Εἶπον γελῶντες, πηδῶντες καὶ κτυπῶντες τὰς χεῖρας οἱ μικροὶ παῖδες. «Τὸν πάρεδρον θέλετε; Θεέ μου! καὶ τίς δὲν τὸν γνωρίζει;» Ἐσθάνθην τότε μεγίστην χαράν. «Εἰς τοῦ παρέδρου λοιπόν, εἶπον καὶ ἐγὼ!»

(Ἀκολουθεῖ.)

Α. ΦΟΥΚΙΕ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΑΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΔΙΚΑΙ

ΟΙ ΕΞ ΕΡΩΤΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ

Η ΠΟΙΜΕΝΙΣ ΤΟΥ ΙΒΡΥ — ΟΝΟΡΙΟΣ ΟΥΛΒΑΧ

(1827)

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν.)

Τοῦ δικαστηρίου προήδρευεν ὁ κ. Ἀρδουέν. Τὴν ἔδραν τοῦ δημοσίου κατηγοροῦ κατεῖχεν ὁ εἰσαγγε-

λεύς κ. Δεβροέ. Ὁ κ. Κάρολος Διάζ παρίσταται ὡς δικηγόρος τῆς ὑπερασπίσεως. Ἄπειρον πλήθος ἐπλήρωσε τὴν αἵθουσαν θεατῶν συμπεπυκνωμένων ἐκ τῶν προσελύσεων. Ὁ Οὐλβάχ προσήχθη. Τὰ βλέμματα φέρονται μετ' ἀπληστίας ἐπ' αὐτοῦ, καὶ μετὰ θλίψεως ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ τρυφεροῦ τούτου νεανίου, ὅστις ἐφαίνετο μόλις ἐξεληθὼν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ δὲν προσέδιδον χαρακτηριστὰ τινὰ ἐκ τῶν ὀλεθρίων ἐκείνων, οὓς νομίζουσιν ὅτι ἡ φύσις ἐκτυπώνει ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν μεγάλων κακούργων. Φαίνεται μᾶλλον συνεσταλμένος, τεταραχμένος, ἢ καταβεβλημένος· συνοφρυᾷ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ῥίπτουσι βλέμματα ὑπουλα. Ἡ φυσιογνωμία του εἶναι ὠχρὰ καὶ ἀνέκφραστος. Ἀρκετὰ καθαρῶς ἐνδεδυμένος δι' ἐπενδύτου χρώματος κυανοῦ.

Μετ' ἀσθενοῦς φωνῆς ἀπαντᾷ εἰς τὰς συνήθειαις ἐρωτήσεσι, καὶ ἀκούει τὴν ἀνάγνωσιν πράξεως δι' ἣν τὸν κατηγοροῦσιν ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκυφύϊαν, τὸ ὄμμα προσηλωμένον τὰς δύο χεῖρας ἐστηριγμένον ἐπὶ τῶν γονάτων, μόνον σπασμωδικῶς ἀναστεναγμός, ἀνετίναζε τὸ ἀκίνητον σῶμά του.

Ἐν συνόλω, τὸ ἀροατήριον φαίνεται δυσηρεστημένον· αἱ γυναῖκες πρὸ πάντων βλέπουσι μετ' ἀπορίας, ὅτι ὁ περιπαθὴς καὶ θηριώδης αὐτὸς ἐραστής ὁμοιάζει πρὸς μαθητὴν σφάλλοντα.

Ὁ Πρόεδρος ἄρχεται τῆς ἐξετάσεως τοῦ κατηγορουμένου.

Ἐρ. Πρὸ τῆς συλλήψεώς σου διέμενες παρὰ τῷ κυρίῳ Ὁρύ, τῷ οἰνεμπόρῳ εἰς Φοντενεβλό;

Ἄπ. Ναί.

Ἐρ. Ἦσο ὑπνρέτης παρ' αὐτῷ καὶ παρέμεινας ἐπὶ μῆνας δεκαπέντε;

Ἄπ. Ναί.

Ἐρ. Πρὶν εἰσελθῆς ἐκεῖ δὲν ἦσο ὑπὸ περιορισμὸν εἰς τὸ κατάστημα τῆς καθείρξεως τοῦ Ποασσύ;

Ἄπ. Ναί.

Ἐρ. Τὴν 9^{ην} Ἰουλίου 1824 δὲν εἶχες καταδικασθῆ εἰς ἐνὸς μηνὸς φυλάκισιν διὰ κλοπὴν;

Ἄπ. Ὁχι.

Ἐρ. Ἐν τούτοις διήλθες δεκαπέντε μῆνας εἰς Ποασσύ;

Οὐλβάχ. Ὁχι, κύριε, δὲν διήλθον ὀλοκλήρους δεκαπέντε μῆνας. Ἦμην ἐκεῖ τὸ 1822 καὶ ἤμην ὡσαύτως εἰς τὴν Ἀγίαν-Πελαγίαν.

Ἐρ. Ἐκεῖ ἐγνωρίσθης μετ' οὓς ἀδελφοὺς Σαμπεγουὰ καὶ ἐφυλακίσθης ὡς ἀλήτης;

Ὁ Οὐλβάχ ποιεῖ νεῦμα καταφατικόν.

Ἐρ. Εἰς ποίαν ἐποχὴν ἐγνωρίσθης τὴν Μιλλῶ;

Ὁ Οὐλβάχ διστάζει ἐπὶ στιγμὴν, καὶ κατόπιν διακοπῆς στιγμιαίας:—Εἶναι ἐν ἔτος περιπόου. . . . κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν.

Ἐρ. Ἦρχετο συχρὰ ὅπως φέρουσα εἰς τὸν Ὁρύ ὠά, γάλα. . . . Ἐκεῖ εἶδες αὐτὴν; . . .

Ὁ Οὐλβάχ δὲν ἀπαντᾷ· οἱ ὀφθαλμοὶ του εἶναι πεισματωδῶς προσηλωμένοι πρὸς τὰ κάτω.

Ἐρ. Ἀπάντησον λοιπὸν εἰς τὴν ἐρώτησίν μου. . . . Εἶχες συλλάβει δι' αὐτὴν σφοδρὸν ἔρωτα;

Ὁ Οὐλβάχ ἀπαντᾷ καὶ διὰ τοῦ βλέμματος.

Ἐρ. Ὅταν ἡ κυρία τῆς κόρης Μιλλῶ διέταξεν αὐτὴν νὰ παύσῃ τὰς μεταξὺ σου σχέσεις, ἡ κόρη αὕτη σοὶ ἐπέστρεψε τὰ ὁποῖα ἔκαμες εἰς αὐτὴν δῶρα; . . . Ἀποκρίσου μοι λοιπόν.

Ὁ Οὐλβάχ μετὰ τινὰ στιγμὴν σιωπῆς: Ὁχι, κύριε.

Ἐρ. Μ' ὅλα ταῦτα εἶπες αὐτὸ εἰς τὴν ἀνακρίσιν καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι σοὶ ἐπέστρεψε τὰ δῶρά σου. . . . Δὲν ἀποκρίνεσαι;

Ὁ Οὐλβάχ τηρεῖ ἐπὶ τινὰ χρόνον πεισματωδῆ σιωπὴν.

Ἐρ. Ἀποκρίσου μοι λοιπόν. . . . Δὲν ἐνθυμεῖσαι; Οὐλβάχ, μετὰ σπουδῆς.—Μάλιστα.

Ἐρ. Εἶχες συλλάβει φοβερὸν μῖσος κατὰ τῆς κυρίας Δετρουβίλ;

Ἄπ. Ὁχι, κύριε.

Ἐρ. Ἐν τούτοις τῇ ἔγραψες ἐπιστολήν, ἐν ἣ τῇ λέγεις, ὅτι ἡ μάχαιρα, τὴν ὁποῖαν μετεχειρίσθης κατὰ τῆς κόρης Μιλλῶ, τῇ ἐπεφυλάχθη, διότι αὐτὴ ἔφερε προσκόμματα εἰς τὸν ἔρωτά σας.

Ὁ Οὐλβάχ τηρεῖ σιωπὴν θανάσιμον· οἱ ὀφθαλμοὶ του εἰσι πάντοτε προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐρ. Ἐζηλοτύπει νεκρίαν τινά, τὸν ὁποῖον ὑποπετεύθης ὡς εὐνοούμενον τῆς κόρης Μιλλῶ;

Ὁ Οὐλβάχ ποιεῖ σημεῖον ἀρνήσεως.

Ἐρ. Ἐν τούτοις εἶπες εἰς τὸν ἀνακριτὴν, ὅτι, ἐπειδὴ τὴν Κυριακὴν ἦσο ἠναγκασμένος νὰ μένης παρὰ τῷ κυρίῳ σου, εἶδες τὴν κόρην Μιλλῶ διερχομένην μεθ' ἐνὸς νεανίου, ἠθέλησες νὰ μάθης τὸ ὄνομά του, νὰ τὸν γνωρίσῃς. . . . ὅτι ἦσο εἰς ἄκρον ζηλότυπος. . . . καὶ ὅτι ἐφλέγεςσὺ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐδικηθῆς;

Ὁ Οὐλβάχ μετὰ σιωπῆς.— Πιθανὸν νὰ εἶπον αὐτό· ἀλλὰ δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι.

Ἐρ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἦσο ζηλότυπος;

Ἄπ. Ὀλίγον.

Ἐρ. Διατί τὴν 18^{ην} Μαΐου ἀπῆλθες ἐκ τοῦ κυρίου Ὁρύ;

Οὐλβάχ. Εἶχον φιλονεικίας μετ' αὐτοῦ.

Ἐρ. Ἐδήλωσες ὅτι ἄλλη αἰτία σὲ ὑπεχρέωσε νὰ ἐξέλθης ἐκεῖθεν, μὴ αὕτη ἦτο ὅπως μὴ χάσης τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἴδῃς τὴν κόρην Μιλλῶ;

Οὐδεμία ἀπάντησις.

Ἐρ. Εἰς δευτέραν ἐξετάσιν ἐδήλωσες ὅτι ἐξῆλθες μετ' αὐτὴν πρόθεσιν νὰ ἐκτελέσῃς τὸ ὀλεθριον σχεδίόν σου;

Ἡ αὕτη σιωπῆ.

Ἐρ. Ἦγόρασες μάχαιραν ἀπὸ σιδηρουργόν τινὰ ἀντικρὺ τῆς πολυτεχνικῆς Σχολῆς; . . . Προσπάθησον ν' ἀνακαλέσῃς τὴν μνήμην σου. . . .

Ἄπ. Νομίζω ναί.

Ἐρ. Διὰ ποίαν χρῆσιν προώρισας τὴν μάχαιραν αὐτήν;

Οὐλβάχ, ἀρκετὰ εὐκρινῶς.— Ὅπως ἐργασθῶ.

Ἦργαζόμεν ὅπως κατασκευάσω μίαν κιγκλίδα· ἐπειδὴ δὲν εἶχον ἄλλα ἐργαλεῖα, εἰμὴ ἀκατάλληλόν τινα πέλεκυν, ἠγόρασα μίαν μάχαιραν. . . . Ὑπῆγον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀστυνομίας, νὰ ζητήσω τὸ βιβλιάριον μου. . . . Ἐξέλεξα τὴν στερεοτέραν μάχαιραν διὰ ν' ἀποτελειώσω τὴν κιγκλίδα ἐκείνην.

Ἐρ. Ἐν τῇ ἀνακρίσει ἐδήλωσες ὅτι τὴν εἶχες προορίσει διὰ τὴν κόρην Μιλλῶ. Ἐδήλωσες τοῦτο θετικώτατα.

Ἄπ. Ὁ κύριος ἀνακριτὴς κακῶς διηρμήνευσε τοὺς λόγους μου.

Πρόεδρος. Ὁ ἀνακριτὴς δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀπατηθῆ.

Οὐλβάχ. Εἶναι πρᾶγμα, ὅπερ δὲν ἠδυνάμην νὰ εἶπω.

Πρόεδρος. Τὸ εἶπες καὶ τὸ ὑπέγραψες μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐξετάσιν.

Οὐλβάχ. Δὲν ἠθέλησαν νὰ μὲ ἀφώσῃ νὰ τὸ ἀναγνώσω.

Πρόεδρος. Ὁ κύριος ἀνακριτὴς ἀνέγνωσεν αὐτὸ ὁ ἴδιος, ὅπερ εἶναι μία ἐγγύησις ἐπὶ πλέον.

Ἐρ. Πῶς τὴν 25^{ην} ἔφερες ἐπάνω σου τὴν μάχαιραν αὐτήν;

Ἄπ. Εἶχον ἐξέλθει διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ὅπως ζητήσω τὸ βιβλιάριον μου καὶ εἶχον αὐτὴν ἐπάνω μου, διότι ἐπανερχόμενος ἤθελον νὰ ἐργασθῶ.

Παρουσιάζουσι τὴν μάχαιραν εἰς τὸν κατηγορούμενον. Παρατηρεῖ μετὰ γαλήνης τὴν λεπίδα, ἐρυθρὰν ἔτι ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ θύματος, καὶ πρῶτον ἤδη ῥίπτει βλέμμα ἐπιβλητικὸν ἐπὶ τοῦ πλήθους τοῦ ὑπερπληροῦντος τὴν αἵθουσαν.

Ἐρ. Κατόπιν συνηντήθη μετὰ τῆς κόρης Μιλλῶ πλησίον τοῦ φραγμοῦ τῆς Κρουλεβάρβ: ὁποῖον ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεώς σας; Ἡ κόρη Ἰουλιανὴ Σωμὸν ἐδήλωσεν ὅτι ὠμίλει μετὰ πολλῆς ἀδημονίας.

Οὐλβάχ, μετὰ σιωπῆς.— Εἶχον λάβει ἐπιστολὴν παρ' αὐτῆς καὶ τὴν ἠρώτων ἐὰν πράγματι αὐτὴ μετ' ἐστειλε.

Ἐρ. Τί σοι ἔλεγε;

Ἄπ. Μοὶ ἔλεγε νὰ τῇ ἐπιστρέψω τὰ δῶρά της καὶ ν' ἀπέχω ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν βλέπω.

Ἐρ. Δὲν σοι ἔλεγεν, ὅτι ἡ κυρία της ἀπῆτει τοῦτο;

Ἄπ. Ὁχι, κύριε.

Ἐρ. Ἀλλ' ἐβεβαίωσας τοῦτο. Δὲν τῇ ἐζήτησες νὰ σοὶ κατονομάσῃ τὸν νέον, ὅστις ἐγένετο παρτίτιος τῆς ζηλοτυπίας σου;

Ἄπ. Ὁχι, κύριε, δὲν τῇ ἐζήτησα τοῦτο κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Ἐρ. Ἦτο πολὺς καιρὸς ὅπου ἦτο ζηλότυπος ἐναντίον τοῦ νέου αὐτοῦ;

Ὁ Οὐλβάχ δὲν ἀπαντᾷ.

Ἐρ. Ἐδήλωσες τοῦτο. . . . Ἐκτύπησες αὐτὴν διὰ μαχαίρας;

Ὁ Οὐλβάχ σιωπᾷ.

Πρόεδρος. Ἀποκρίθητε λοιπόν.

Οὐλβάχ. Ναί, κύριε, κατὰ σπινθέραιαν φιλονεικίας ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν μεταξὺ μας.

Ἐρ. Ἐπὶ τίνος ἀντικειμένου ἐγένετο ἡ φιλονεικία ἐκείνη; . . . (Οὐδεμία ἀπάντησις.) Διὰ ποίαν αἰτίαν ἐκτύπησες;

Ὁ Οὐλβάχ δεικνύων ὅτι ἀποσπᾶται ἐκ βαθέως βρεθασμοῦ. Ἀχ! ἀλήθεια, ἡ φιλονεικία ἦτο, ὅτι δὲν ἤθελε πλέον νὰ τὴν συναναστρέφωμαι. Ἐλεγεν ὅτι δὲν εἶχε τι καλὸν νὰ περιμένῃ ἀπὸ ἐμέ, ὅτι ἤμην εἰς ἀπαγωγέως, εἰς διαφθορέως, καὶ ὅτι ἤθελον τὴν ἀπατήσῃ. . . . Ἐγὼ, κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζον ὅτι ἀστείζετο. Αὕτη μοὶ ἐπανελάβε τὰ ἴδια. Τῇ ἀπεκρίθη ὅτι ποτὲ δὲν εἶχον πρόθεσιν νὰ τὴν ἀπατήσω. Μετ' ἀπατάτε μοὶ ἐπαναλαμβάνει ἐκείνη, ἡ Κυρία τὸ ἤξευρε. . . . Πλησιάζω καὶ τῇ λέγω: Εὐρίσκεσαι εἰς πλάνην. . . . Μετ' ὠθεῖ. . . . Προσθέτω: δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων τῶν νέων, ὅπως σὲ ἀπατήσω. . . . Ἦμην ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, τὴν ἐκτύπησα.

Ἐρ. Κατέφερες πέντε κτυπήματα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἐν ἐπὶ τῆς βράχως. Δὲν εἶνε ἀληθές;

Ἄπ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι.

Πρόεδρος. Ἐνεθυμήθης τοῦτο κατὰ τὴν ἀνακρίσιν

σο, εἶπας αὐτό, προσέθηκε μάλιστα ὅτι ἐγκατέλειψες τὴν μάχαιραν ἐπὶ τῆς πληγῆς: τὴν ἀπέσυρον δὲ αἰματωμένην ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θύματος... Κατόπιν ἔδραμες εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς Σαμπενουά, καὶ ἐκεῖ εἶπες εἰς τὸν Βερζζέρν: «Ἐὰν σὲ κτυπήσῃ τις διὰ μαχαίρας μεταξὺ τῶν δύο ὤμοπλατῶν, πιστεύεις νὰ ἐπιζήσῃς;» Ἐνθυμῆσαι τοῦτο:

Ἄπ. Ὁχι. Πιθανὸν νὰ τὸ εἶπον, ἀλλὰ δὲν ἐνθυμοῦμαι.

Ἐρ. Ὁμολόγησες τοῦτο εἰς τὸν ἀνακριτὴν. Εἶπες μάλιστα διατὶ ἕκαμες τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν. Ἐδήλωσες, ὅτι ἐπειδὴ ἐκτύπησες τὴν κόρην Μιλλῶ εἰς τὴν ῥάχιν, ἤθελες νὰ ἠξεύρης ἐὰν τῇ ἐπέφερες τὸν θάνατον. Μεταχειρισθεὶς ἔκφρασιν ἀπάνθρωπον. Εἶπες: Ἐκαμα αὐτὴν τὴν ὀμίλιαν διὰ νὰ πληροφορηθῶ ἐὰν ἐκ τῶν τριῶν κτυπημάτων μου, τὸ ἐν ἐπέτυχεν.

Ὁ Οὐλβάχ δὲν ἀπαντᾷ.

Ἐρ. Ὅτε τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔγραψες ἐπιστολὴν εἰς τὴν κόρην Μιλλῶ δὲν τὴν ἐνόμιζες νεκράν;

Οὐλβάχ. Ὁχι.

Ἐρ. Δὲν ἐξέφραξες ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ τὴν λύπην, διότι δὲν τὴν ἐφόνευσες;

Ἄπ. Πιθανὸν τοῦτο.

Ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιστολὴ ὁ κατηγορούμενος φαίνεται ἀκροαζόμενος μετὰ μεγάλης προσοχῆς.

Ὁ Πρόεδρος προτείνει ἔτι νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολὴ ἡ γραφείσα παρὰ τοῦ Οὐλβάχ πρὸς τὴν κυρίαν Δετρουβίλ. Διαρκούσης τῆς ἀναγνώσεως ταύτης ἀμετάτρεπτος τις ἰδέα κατέλαβε τὸν κατηγορούμενον. Τίς ἦτο αὕτη; δὲν δύναται τις νὰ μαντεύσῃ. Τὰ βλέμματά του πλανῶνται μετ' ἐκπεφρασμένης προτοχῆς ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου. Φαίνεται ζητῶν τινα' συνοφρυᾷ, οἱ χαρακτηρισμοὶ του συστῆλονται ἐκ συγκινήσεως μνησικαχίας. Ζητεῖ ἐκείνην, ἡ ὁποία ἀπέτρεψεν ἀπὸ αὐτὸν τὴν ποιμενίδα, ἡ ἐλπίζει ν' ἀνακαλύψῃ τὸν ἀντραστὴν του. Κλίνει, ὑψοῦται ἐπὶ τῶν ποδῶν, φαίνεται ξένος εἰς πᾶν τὸ συμβατικὸν περίξ αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Δὲν μὲ ἀκούεις... Ἰδέ με... Ποῖον ζητεῖς εἰς τὸ πλῆθος;

Ὁ Οὐλβάχ δὲν ἀκούει· ἐξακολουθεῖ τὴν ἐπιθεώρησιν του. Οἱ ἀνήσυχτοι καὶ ἀπειλητικοὶ ὀφθαλμοὶ του ἐξετάζουσι ἐκάστην τῶν συνωθουμένων τάξεων τοῦ ἀκροατηρίου.

Πρόεδρος. Μετὰ θετικότητος λέγεις εἰς τὴν κυρίαν Δετρουβίλ, ὅτι ἡ μάχαιρα ἡ κτυπήσασα τὸ θῦμα ἦτο προωρισμένη δι' αὐτὴν;

Οὐλβάχ. Ὁχι... ὅχι... δὲν ἔχει τὴν ἐννοίαν ταύτην ἢ ἐπιστολή μου.

Πρόεδρος. Ἐξ οἰκείας θελήσεως ἐπαρουσιάσθης εἰς τὸν ὑπαστυνόμον;

Οὐλβάχ, μετὰ σταθερότητος. Ἐμαθον ὅτι ἀνθρωπὸς τις συνελήφθη ἀντ' ἐμοῦ· δὲν ἤθελον νὰ γίνωνται ἐπὶ ματαίῳ καταδιώξεις ἐναντίον ἐνός ἀθώου.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΡΩΤΗ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Z'

Ὁ Βάκχος κατακτάται τὴν Ἰνδίαν.

Οὐδὲν εἶνε περιέργον, ὅταν βλέπῃ τις ἐν τῇ ἐποποιῇ τοῦ Νόννου, τὴν Ἰνδίαν παλαίουσαν πρὸς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, ὅπερ αὕτη ἐφέλεκται μαχομένη. Ἡ φανταστικὴ αὐτῆς πολυτέλεια δεσπόζει τῶν σωφρονεστέρων μύθων τῆς Ἑλλάδος, περιπλέκουσα αὐτοὺς καὶ συγχέουσα, μεταδίδουσα αὐτοῖς τῶν ἀσχημιῶν τῆς. Τὴν Βακχικὴν Ἰλιάδα κατέκλυσε τὸ ὑπερβάλλον τοῦ Ραμαϊάνα, οἱ δὲ πεπαιδευμένοι ἐπίστευσαν πρὸς στιγμὴν ὅτι ἀνεγνώρισαν μετὰ τοῦ Βάκχου καὶ Ράμα μυστηριώδη τινὰ συγγένειαν· αἱ αὐταὶ εὐεργετικαὶ νίκαι, αἱ αὐταὶ μεγαλοδωραὶ τοῖς ἀνθρώποις. Θὰ ἠδύνατό τις δὲ νὰ συγχύσῃ μακρόθεν τὸν ὄμιλον τῶν διονυσιακῶν σατύρων πρὸς τὸν στρατὸν τῶν πιθήκων, οὗς ὁ ἀγαθὸς Χανουμάνος, ὁ ἥρωας Οὐραγκουτάγκος, ὠδηγεῖ πρὸς βοήθειαν τῆς Σίτας! Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ὁ Βάκχος ἐν Ἰνδία ταχέως λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα θεοῦ ἐγγωρίου ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, καταφυγὼν εἰς Περσίαν δὲν κατέστη εὐκολώτερον τέλειος Σατράπης.

Ἡ Ἰνδία ὑπετάγη, ὁ δὲ Βάκχος τὴν διατρέχει. Οὗτος μὲν αὐτὴν διὰ τοῦ αἵματος τῆς ἀμπέλου, εἰς τὴν μεγάλην τῶν ἀνθρώπων κοινωνίαν, παρέχει αὐτῇ νόμους, καὶ ἀποκαλύπτων θεοὺς ἠπιωτέρους. Διασπείρει ἀποικίας καὶ ἀνεγείρει τρόπαια, ἅτινα οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀλεξάνδρου θὰ ἀνεύρωσι βραδύτερον. Αἱ παγῶδες ἐξυμνοῦσι τὸν κατακτητὴν θεόν, τὰ δὲ χαλκοτύμπανα κρούουσι τὰς νίκας του· ὁ Βράμα εἰσέρχεται ἐπὶ τινὰ χρόνον, εἰς τὸ χρυσὸν γενέθλιον ὦόν, ὁ Βισνοῦ ἀπεκοιμήθη ἐν τῇ ἐκγάλακτος θαλάσῃ ἐπὶ τοῦ πεντακεφάλου καὶ ἀκάκου ὄφρος, ἀφίνων νὰ διέλθῃ ἡ πυριφλεγῆς αὕτη καταιγίς.

Ἐν τῇ ἐπανόδῳ ἐκ τῆς θριαμβευτικῆς ταύτης

ἐκστρατείας ἐπὶ τοῦ ἄρματός του συρομένου ὑπὸ τεσσάρων ἐλεφάντων, ὁ Βάκχος παρελαύνων τὰς ὄχθας τοῦ Γάγγου ἢ παραπλέων παρὰ τὰ χωρία τῶν Ἀμαλαίων θὰ ἠδύνατο νὰ ἴδῃ διὰ τῆς ἡμικλείστου θύρας καλύβης τινὸς ἐστεγασμένης διακαλάμων, οἰκογένειαν πιστὴν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ λατρείᾳ τῆς φυλῆς τῆς, ἐπιτελοῦσαν μυστηριώδη τινὰ ἱεροτελεσίαν περὶ τὴν ἐστίναν: — ἄνθρωπον ἄδοντα ὕμνον ἐν ἀγνώστῳ γλώσσῃ, καὶ τρίβοντα δύο τεμάχια ξύλου συκῆς ἐπὶ δρακὸς ξηρῶν φύλων. Ἐπειτα, ὅταν ὁ σπινθὴρ φλέξῃ αὐτά, τὴν γυναῖκα ἐκθλίβουσιν τὸν χυμὸν ὀξέος φυτοῦ, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὸ νεωστὶ γεννηθὲν πῦρ. Ὁ ὠραῖος ἑλληνικὸς θεός, τόσῳ θαυμασίως προαχθεὶς, ἤθελε καταφρονήσει ἀναμφιβόλως τὴν λατρείαν ταύτην ποιμένων ἡμιβαρβάρων. Καὶ ὅμως, παραμένων ἐνταῦθα, θὰ ἤθελον ἐξετασθῇ καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κατὰ τὴν γέννησίν του καὶ ἐν τῇ νηπιότητί του· ἡ σταγὼν αὕτη τοῦ στυφοῦ ὕγρου, εἶνε ἡ ταπεινὴ πηγὴ, ἐξ ἧς ἔρρευσε τοῦτο ὡς ποταμός· ὁ Βάκχος ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Ἀρείου Σομα. Ὁ Βάκχος οὗτος, ὡς πρὸ μικροῦ περιεγράφῃ, εἶνε ὁ ἐπικὸς Βάκχος, ὁ κλασικὸς, ὁ δημοτικὸς, λατρευόμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὑμνούμενος ὑπὸ τῆς ποιήσεως καὶ παριστάμενος διὰ τῆς τέχνης· ὅπισθεν τούτου ὑπῆρχον ἄλλοι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον ἀνεγνωρισμένοι καὶ νόμιμοι. Ὅ,τι χαρακτηριστικὴ τὴν θρησκείαν τοῦ Βάκχου εἶνε, ὅτι αὕτη ἦτο δυσσευμένη καὶ ἐξηπλωμένη, ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ γῆ καὶ ἔξω, ὅτι αἱ ταπειναὶ του κρύπται ἐξισοῦσι καὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὸ ὕψος τῶν συστάσεων του. Ἡ ἀνεξέλεγκτος αὕτη λατρεία περιέρχεται τὸν κόσμον. Κάτωθεν τῆς γλοερᾶς καὶ καρποφορούσης ἐν τῷ ἡλίῳ ἀμπέλου βυθίζει οὗτος τὸ σκοτεινὸν σπῆλαιον πλῆρες ἀδιεξόδων καὶ διαιδαλέων διακλαδώσεων, ἡ μὲν τῶν ὑπὸ νόμων του διελίσσεται μέχρι τῆς Βαθυλῶνος, ἄλλη δὲ διανοίγεται εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς Μέμφιδος.

ΕΝ ΙΑΡΥΜΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Ἐν Ἑλλάδι, ἐνθα τόσῳ ἡμελήθη ἡ πρόνοια περὶ τῶν μικρῶν κεφαλαίων τοῦ ἐργάτου, τοῦ μικροῦ βιομηχάνου ἢ τοῦ ὑπαλλήλῃσκου καὶ τοῦ ὀπωσθήποτε ἔχοντος ἀνάγκην νὰ οἰκονομήσῃ τὰ μικρὰ κέρδη τῆς σημερινῆς του ἐργασίας διὰ τὴν μετ' ὀλίγον τυχὸν ἐπελευσομένην ἀνικανότητα καὶ ἐνθα ἀψηφᾶται ἡ οἰκονομία τοῦ δεκαλέπτου, διότι οὐδεμία

δίδεται πρὸς τὴν οἰκονομίαν ὄθησις ἐκ τῆς ἀνατροπῆς, εἴτε οἰκογενειακὴ εἶνε αὕτη εἴτε τῶν σχολείων, χαίρομεν βλέποντες περιοδικὰς τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας προσπαθείας ἐν ταῖς κατὰ καιροῦς ἀποπειραῖς ἰδρύσεως τραπεζῶν τοῦ λαοῦ διαφόρων φύσεων.

Ἐν Θήβαις ἐπίσης βλέπομεν εὐχαρίστως ἰδρυθεῖσαν ἐταιρίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰγμέναιος, παραλλαγὴν τῶν ἀπειρῶν ἐκείνων ἐν Εὐρώπῃ βωμῶν τῆς οἰκονομίας τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα caisses d'épargne ἐν Γαλλίᾳ ἢ saving bank's ἐν Ἀγγλίᾳ, παρ' ἡμῖν δὲ ταμειουτηρίων ἐπικληθέντων καὶ σκοποῦσαν «τὴν ἀμοιβαίαν προίκισιν τῶν νομίμως νυμφευμένων παρθένων, αἵτινες διακρίνονται ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀδελφαί.»

Συγχαίροντες τῷ σχόντι τὴν πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἰδρύσει τοιαύτης τραπεζῆς τῶν παρθένων τῶν Θηβῶν, εὐχόμεθα μάλιστα αὐτῷ ἀμὴν ζήλου ὅπως μὴ ἐνεκὰ ἀπογοητεύσεως διὰ τὴν ψυχρότητα, μεθ' ἧς συνηθίζει ἡ κοινωνία νὰ δέχεται τοιαύτας εὐγενεῖς προσπαθείας, ὑποπευομένη πάντοτε ἰδιοτελεῖ ἑλαττήρια, ἀφήσῃ τὸ ἔργον νὰ καταστῇ μόνον μνημεῖον ζήλου ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας διὰ τοὺς μεθ' ἡμᾶς ἀναζητήσοντας ἴσως χάριν περιεργείας νὰ ἀνασκαλίωσι μὴ εὐρωσιν ἔγνη τοιαύτης πρόδου, χρησιμοποίησεως δηλονότι μικρῶν οἰκονομιῶν διὰ καθημερινῶν ἢ ἐβδομαδιαίων καταθέσεων πρὸς σχηματισμὸν κεφαλαίων διὰ γενικὰς τῆς ζωῆς ἀνάγκας ἢ δι' ὄρισμένην τινὰ, ὅπερ φαίνεται σκοποῦσα καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἐταιρία.

Ἡ ἐν λόγῳ ἐταιρία σκοπεῖ ἀκριβῶς τὸν σχηματισμὸν κεφαλαίων ἐκ μηνιαίων καταθέσεων, ἐξ ἐλατῶν δωρεῶν καὶ ἄλλων, ἐκ τόκων τῶν καταθέσεων τούτων ἢ τῶν δωρεῶν ἢ κληροδοτημάτων ὑπὲρ αὐτῆς πρὸς προίκισιν τῶν παρθένων, ὑπὲρ ὧν ἤθελον γίνεαι αἱ καταθέσεις ἢ αἱ δωρεαί, κατὰ τὸ ποσὸν τῶν καταθέσεων καὶ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤθελον αὐταὶ γίνεαι, ὅπως φαίνεται ἐν πίναξιν ἐπισυνημμένοις τῷ κανονισμῷ, ὃν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν.

Αἱ ὑπὲρ ὧν αἱ καταβολαὶ ἀδελφαί ὡς ἀποκαλοῦνται αἱ προικισθησόμεναι ὑπ' αὐτῆς παρθένοι, διαιοῦνται εἰς 12 τάξεις ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ (ἀπὸ 1,50 δρ. μέχρις 60) τῆς μηνιαίας καταθέσεως τῶν καὶ εἰς τέσσαρας βαθμοὺς ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τῶν· αἱ καταβολαὶ δ' αὐταὶ ὅπως κρεῖττον ἐννοήσωμεν τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐταιρίας, ὀρίζονται ἐν αὐτῷ τῷ καταστατικῷ αὐτῆς ὡς ἐξῆς:

«Τακτικῶς κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον ἐκάστω μὴνός καταβάλλει (ὁ ἐγγραφόμενος μέλος τῆς εταιρίας, γονεὺς, ἀδελφός, συγγενὴς ἀνιῶν ἢ ἐπίτροπος μιᾶς ἢ πλείονων παρθένων) εἰς τὸν εἰσπράκτορα τοῦ Ὑμεναίου ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος ὑπογεγραμμένη τὸν ἀνάλογον ἔρανον, ὅστις ἀναλόγως μὲν τῆς προικὸς ὀρίζεται εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις.

α.) 1,50 λεπ. β.) 3 δρ. γ.) 6 δρ. δ.) 12 δρ. ε.) 18 δρ. ς.) 24 δρ. ζ.) 30 δρ. η.) 36 δρ. θ.) 42 δρ. ι.) 48 δρ. ια.) 54 δρ. και ιβ.) 60 δρ.

Ἀναλόγως δὲ τῆς ἡλικίας τῆς ἀδελφῆς ὁ ἔρανος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας βαθμούς· α.) διὰ τὰς ἄνω τῶν 16 ἐτῶν παρθένους β.) διὰ τὰς ἀπὸ 11—16 ἐτῶν γ.) διὰ τὰς ἀπὸ 6—11 καὶ δ.) διὰ τὰς μέχρι 6 ἐτῶν κοράσια.

Καὶ διὰ μὲν τὰ τοῦ πρώτου βαθμοῦ ὁ ἔρανος καταβάλλεται εἰς τὸ ἄρτιον διὰ δὲ τὰ τοῦ δευτέρου καταβαλλονται τὰ δύο τρίτα διὰ δὲ τὰ τοῦ τρίτου τὸ ἓν τρίτον καὶ διὰ τὰ τοῦ τετάρτου βαθμοῦ κοράσια τὸ ἓν ἕκτον τοῦ ἔρανου.»

Οὕτω κοράσιον 15 ἐτῶν α. τάξεως καταβάλλει δρ. 1 β. δρ. 2 γ. δρ. 4 καὶ καθεξῆς μέχρι τῆς ιβ. αὔξανόμενης κατὰ τάξιν τῆς μηνιαίας καταθέσεως κατὰ 4 δραχμάς.

Οὕτω τὸ ἐλατῆριον τῶν ἐν τῇ τραπέζῃ ταύτῃ ἢ εταιρία γινομένων καταθέσεων εἶναι ὀρισμένον, ἐν: πρόκειται μόνον περὶ ἀμοιβίαις προικίσεως τῶν ἀδελφῶν, ἢτοι τῶν ὑπὲρ ὧν αἱ καταθέσεις παρθένων, ὧν τὰ κεφάλαια ἐν περιπτώσει θανάτου πρὸ τῆς εἰσόδου ἐν τῇ ἡλικίᾳ τοῦ β. βαθμοῦ (ἄνω τῶν 11 ἐτῶν) διατίθενται πρὸς αὔξησιν τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου τῆς εταιρίας.

Μόνη δ' ἐξαιρέσις γίνεται διὰ τὰς ἐξ οἰκείας ἀσθενείας καταστάσας ἀνικάνους πρὸς γάμον ἀδελφάς, αἵτινες λαμβάνουσι τότε, ὅταν ὑπερβῶσι τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας των, σύνταξιν ἴσην πρὸς 8 τοῖς 100 ἐπὶ τῆς ἀναλογούσης αὐταῖς προικὸς ἀπαλασσομένην συγχρόνως τοῦ ἔρανου, ὅστις εἶναι ὑποχρεωτικὸς διὰ τὰς λοιπὰς ἐπιπτώσας παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῶν γενομένων καταθέσεων ἐν περιπτώσει τριμήνου καθυστερήσεως μιᾶς τῶν καταθέσεων.

Βεβαίωται δ' ἡ εταιρία περὶ τῆς ἀνικανότητος ἀδελφῆς ἐκ τῆς πιτυποιήσεως δύο ἰκτρῶν καὶ τοῦ ἰερέως τῆς ἐνορίας, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ δὲ προικεὶς ποικίλουσιν ἀναλόγως τῶν ἐτῶν

καὶ τῶν τάξεων ἀπὸ 125 δραχμῶν μέχρι 25,000· οὕτως ὥστε τὸ ἴδρυμα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ταμείου τῶν οἰκονομιῶν ἀγαθὰ γίνονται προσιτὰ πᾶσι τοῖς βαλαντίσις. Συγχρόνως δὲ γίνεται καὶ πρακτικὴ τις διδασκαλία οἰκονομίας ταῖς γεωργικαῖς τάξεσι τῶν Θηβῶν, ἐξ ἧς ἐλχόμεθα πλείονα ἀγαθὰ.

Ἐν Εὐρώπῃ αἱ καταθέσεις τῶν ταμειωτηρίων, θεωρουμένων ὡς προσωρινῶν ταμείων οἰκονομιῶν, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν ὀρισμένον ποσόν: (1,000 φρ. ἐν Γαλλίᾳ, 3,750 τῶν καταθέσεων καὶ 5,000 μετὰ τῆς προσθήκης τῶν τόκων εἰς τὰ κεφάλαια ἐν Ἀγγλίᾳ· 3,000 φρ. ἐν Βελγικῇ, ἐνθα κατὰ τὰς διαθέσεις τῶν διευθυντῶν δύνανται καὶ νὰ ὑπερβῶσι κατὰ πολὺ τὸν ὅρον τοῦτον· 3,750 ἐν Πρωσσίᾳ· 3,125 ἐν Ρωσσίᾳ)· ἐν τῷ Ὑμεναίῳ ὅμως τῶν Θηβῶν αὐταὶ δύνανται ἐνεκα τοῦ ὀρισμένου σκοποῦ του νὰ φθάσωσι ποσὸν ἀνάλογον τῶν διαθέσεων τῆς κόρης ἢ τῶν γονέων ἢ ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων τῆς.

Καὶ διὰ τοῦτο ἀρέσκει ἡμῖν ἡ τοιαύτη διαίρεσις τῶν σκοπῶν τῶν ταμειωτηρίων, διότι οὕτω πληροῦνται ὀρισμένοι ἀνάγκαι τῶν οἰκονομούντων καὶ οὐ μόνον παροτρύνονται οὗτοι εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἀλλὰ καὶ ἡ πρόνοια αὐτῶν ἐξασκεῖται καὶ τὰ πρὸς τὸν πλησίον αἰσθημάτων φιλανθρωπίας. Ἀφαιρεῖται δὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἡ διαχείρισις τοῦ κεφαλαίου τῶν οἰκονομιῶν των, ὅπερ ἂν καὶ μετὰ καιρὸν ἐμπιστευόμενον αὐτοῖς, ὅταν εἶνε ἤδη ἐσχηματισμένον ἐκ τῶν καθ' ἑβδομάδα κεραμάτων, δύναται ἐν τούτοις πάλιν νὰ σπαταληθῇ ἤδη ἐν συνόλῳ ὅπου θὰ ἐσπαταλᾶτο ἄλλοτε ἀσχημάτιστον.

Ὅμοια τῇ εἰρημένῃ εταιρίᾳ τὸν ὄργανισμὸν καὶ ἀναλόγως φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ εἶδομεν ποικίλα ἐν Γαλλίᾳ σωματεῖα ἐργατῶν ἢ ὀλοκλήρων κοινοτήτων, ὧν περιέργον ἐν ἐνθυμούμεθα, τὸ τῶν χειροτεχνῶν ἐργατῶν ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας πρὸς παροχὴν δωρεᾶν φαρμάκων εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ· ἄλλα δὲ πρὸς παροχὴν ἰατρικῆς βοήθειας κ.τ.λ.

Χαίρομεν δὲ βλέποντες τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἐν τοιοῦτοις ἰδρύμασιν, ἐν οἷς καὶ ὁ Ὑμεναίος, ἂν καὶ ἡδύνατό τις πολλὰ τούτου νὰ ψέξῃ, ἐν οἷς καὶ τὴν ἀναγκαστικὴν τακτικὴν καὶ ὀρισμένην τοῦ ἐταίρου συνδρομήν. Θὰ ἐπροτιμῶμεν τὸν ὀρισμὸν τῆς προικὸς ἐκ τῶν ἐκουσίως καταθέσεων καὶ ἀναλόγως αὐτῶν· πλὴν τί τέλειον ἐπλάσθη ἀπ' ἀρχῆς; Προτιμῶμεν δὲ νὰ εἰσαχθῇ καὶ παρ' ἡμῖν τὸ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐν χρήσει σύστημα τῶν τρα-

πεζῶν τοῦ Λαοῦ, δι' οὗ ὁ κ. Schultze-Delitzsch εὐηργέτησε πράγματι τὸν τόπον του, καὶ ὅπερ καθιεροῖ τὴν ἰδιωτικὴν ἐνέργειαν, ἣτις εἶνε γνώμων ἀληθῆς τῆς προόδου τῶν κρατῶν, ἀπαλάττουσα τὴν Πολιτείαν φροντίδος, ἣν δὲν εἶναι οὐδὲ πολὺ ἀσφαλὲς οὐδὲ πολὺ φρόνιμον νὰ τῇ ἀναθέσωμεν.

Τοιαῦτα ἰδρύματα τραπεζῶν τῶν οἰκονομιῶν ἡδύνατο νὰ ἰδρυθῶσιν ἐν τοῖς τόσοις ὀρφανοτροφείοις τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος, ὅσοι πραγματικὴ ἢ ἰδιωτικὴ φιλάνθρωπος ἐνέργεια μένει ἐντελῶς ἐλευθέρᾳ καὶ δύναται νὰ συνηθίζῃ εἰς τὴν οἰκονομίαν μικροῦς πολίτας, οἵτινες μετ' ὀλίγον εἰσερχόμενοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐκτὸς τοῦ ὕλικου κεφαλαίου, ὅπερ θέλουσιν κομίσει, μετ' ἑαυτῶν θὰ φέρωσι καὶ ἕτερον ἠθικὸν μέγα, τὴν διάθεσιν τῆς οἰκονομίας ἢ μικρὰς ἐργατίδας, αἵτινες, ἀσφαλίζουσαι διὰ τῆς ἐν τοῖς φιλανθρωπικοῖς τούτοις ἰδρύμασιν ἐργασίας των μικρὰν προίκα, ἐκτὸς τοῦ ὕλικου τούτου κεφαλαίου, καλούμεναι μετ' ὀλίγον νὰ διευθύνωσιν οἰκογένειαν, θὰ φέρωσι τὸ μέγιστον ἠθικὸν κεφάλαιον τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας.

Εὐχόμεθα τὸ ταχύτερον νὰ ἴδωμεν τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἐπιλαμβανομένην τοιοῦτων κοινωνικῶν θεμάτων, ἅτινα ἐκτὸς τοῦ ὕλικου ἀτομικοῦ κοινωνικοῦ κέρδους, παρέχουσι καὶ ἄλλο τὸ τῆς ἀναπτύξεως τῶν δεσμῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων ἐν ταῖς μικροτέραις ὡς καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις κοινωνίαις.

Δὲν δυνάμεθα δὲ ἢ νὰ συγχαρῶμεν τῷ ποικίλῳ τοιαῦτα πρακτικῶς εὐγενῆ πράγματι αἰσθημάτων ἐπιδειξαντι φίλῳ ἰατρῷ κυρίῳ Λουκᾷ Μπέλλῳ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὰς πολλὰς προσπάθειας, ἀφ' οὗ καὶ ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἡ κηκὴ θέλησις, ἡ ἀδιαφορία καὶ αἱ μικροραδιουργίαι εὗρον στάδιον ἀντιπράξεως, τοῦ ὁποίου ὀφείλεται ἡ ἴδρυσις τοῦ Ὑμεναίου ἐν Θήβαις. **Σ. Ε. ΣΤΕΦΑΝΟΥ**

PAUL DE SAINT VICTOR

Μετὰ πένθος, διαρκὲς ἀπὸ τινῶν μηνῶν, βαρὺ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τόσων ἐξόχων μελῶν τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς κοινωνίας ἐν Γαλλίᾳ, νέον ἤδη πένθος ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς θαυμαστάς τῆς εὐφυΐας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Paul de Saint Victor, ὃν τὸ τελευταῖον μάλιστα ἔργον του les deux Masques κατέστησε γνωστὸν ἡμῖν τοῖς Ἕλλησι, ἅτε πραγματευθέντα ἐν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ τὸ δράμα

τοῦ Αἰσχύλου. Ὁ Paul de Saint Victor ἀπέθανεν ἐν ᾧ παρεσκευάζετο δι' αὐτὸν ὁ στέφανος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ, ἐν ᾧ καθ' ἡμέραν ὁ περὶ αὐτὸν θόρυβος ἤυξανε καὶ μᾶλλον γνωστὸς καθίστατο ὁ συνήθως δειλός, ὑπερήφανος καὶ λεπτὸς gentilhomme des lettres ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὸν ὁ συνάδελφος καὶ συνεργάτης του Henry Houssaye, ὅστις νομίζει τις, ὅτι διὰ τὸν φίλτατόν του Paul de Saint Victor, προλαμβάνων τὰ πράγματα, ἔγραφε τὸ 41^{ον} Fauteuil de l'Academie Française.

Ὁ πεζογράφος ποιητῆς ὁ ἀντάξιός του Michelet διὰ τὸ ὕφος ἐν ἄλλῳ ὅμως ἐδάφει, δι' ὃν ὁ μὲν Λαμαρτίνος εἶπεν, ὅτι δὲν δύνανται οἱ ὀφθαλμοὶ του νὰ ἀναγνώσῃσι τὰ ἔργα του διὰ τὴν λάμψιν τοῦ ὕφους του, ὁ δὲ Alf. Daudet ἔγραφε πρὸ τινος ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ τελευταίου του ἔργου: «Ἐὰν πεζογράφοι εἶχον πάντες τὴν γλῶσσαν, τὸ ὕφος καὶ τοὺς χρωματισμοὺς τοῦ Paul de Saint Victor ἢ ποιήσις ἤθελε μετ' οὐ πολὺ καταστῆ περιττὴ καὶ θὰ ὠμίλουν περὶ αὐτῆς ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ὡς περὶ τῶν παλαιῶν ἐκείνων διαλέκτων, ὧν δὲν ἀπέμεινε, λέγει ὁ Chateaubriand, ἢ δωδεκάς λέξεων, ἀς ἀπαγγέλλουσιν ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων ψιτταοὶ διαφυγόντες τῶν κλωβῶν των,» ὁ ἐκ τῶν πέντε ἢ ἐξ πρώτων τῆς φιλολογικῆς γενεᾶς τοῦ 1852 πρώτος, δὲν ἦτο ἀκαδημαϊκός. Θὰ ἐγένετο μετὰ τινὰς ἡμέρας βεβαίως, ἂν μὴ ἀσθένεια ὀξεῖα ἀφήρηκεν αὐτὸν ἐν ἀκμαίᾳ ἔτι ἡλικίᾳ πεντήκοντα τεσσάρων μόνον ἐτῶν. Ἡ Ἀκαδημία, καίτοι τιμήσασα διὰ τοῦ ἐξόχου τίτλου μέλους τῆς ἄλλους κατωτέρους τοῦ Paul de Saint Victor ἐδέησε νὰ κενωθῶσι πλείσται θέσεις τῆς, ὅπως σκεφθῇ περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ ἀπὸ τριακονταετίας πρώτου ἐπιφυλλοδογράφου, τοῦ συγγραφέως τῶν Hommes et Dieux καὶ τῶν Femmes de Goethe, τῆς ἀνθρωποποποιημένης ἐν αὐτῷ τέχνης τοῦ γράφειν.

Ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1827 ἐκ πατρὸς Ἰακώβου Βενιαμὶν Μαξιμιλιανοῦ Μπίνς, κόμητος de Saint Victor. Ἦρξατο τῶν σπουδῶν του ἐν Φριβούργῳ, ἐξηκολούθησεν αὐτὰς ἐν Ἐλβετίᾳ καὶ ἐπέβη κατόπιν ἐν Ῥώμῃ, ὅπου ἐνεφύτευθη αὐτῷ ἢ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας κλίσις, ἧς τόσῳ περιφανὲς δείγμα ἔδωκεν ἐν τῷ ἔργῳ Dieux et demi Dieux de la Peinture εἰς ᾧ συνέβαλλον τρία ἄλλα ἐξοχα τοῦ αἰῶνός μας πνεύματα ὁ Theophile Gautier καὶ ὁ Arsène Aoussaye ὡς συγγραφεῖς καὶ ὁ διαπρεπῆς ἐν χαλκογράφῳ Calamata. Ἐν ταῖς σπουδαῖς του ὁ Paul de Saint Victor δὲν περιωρίσθη εἰς ἕνα

μόνον κλάδον οὐδὲ κἀν εἰς μίαν ἐπιστήμην ἦν ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων ἐγκυκλοπαιδικῶν πνευμάτων, οἷς πᾶσα γνώσις τυγχάνει προσιτή. Τὴν λατινικὴν ἐξέμαθε παρά τοις Ἰησουίταις ἐν Φριβούργῳ, τὴν ἰταλικὴν δὲ ὠμίλει ὅπως τὴν μητρικὴν του, ἀνεγίνωσκε διαρκῶς ἐμβαθύνων καὶ κατέχων ποικίλα θέματα περὶ τὰ ὁποῖα ἀπησχόλει τὸ ἔκτακτον πνεῦμά του. Φιλολογία, τέχνη, φιλοσοφία, μυθολογία καὶ θεολογία, ἱστορία τῶν ἀρχαίων λαῶν καὶ τῶν βαρβάρων, ἐκλειπόντων ἔθνων καὶ σημερινῶν, ἀπετέλουν ὄγκον γνώσεων δυσβάστακτων παρά κοινῷ πνεύματι.

Ἐπιστολέψας ἐξ Ἰταλίας τῷ 1848 ἤρξατο τοῦ σταδίου του ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ γράφων ἄρθρα ἐν τῷ Correspondant περιοδικῷ καθολικῷ συνεργάστη κατόπιν ἐν τῇ Ἑβδομάδι, παρέχων ἄρθρα περὶ τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ κατόπιν ἀνέλαβε τὴν δραματικὴν ἐπιφυλλίδα τοῦ Τύπου, ἐν ᾗ συγχρόνως ἐχρημάτιζε γραμματεὺς τοῦ Λαμαρτίνου. Τῷ 1855 ὁ Γιοαρδίνος ἐσπευσεν, ἅμα ἀποχωρήσαντος τοῦ Theoph. Gautier νὰ παραλάβῃ αὐτὸν συνεργάτην εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Τύπου, γράφοντα ἄρθρα θεατρικὰ κρίσεις ἐπὶ τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων (salons) καὶ μελέτας φιλολογικὰς. Συγχρόνως ἐγραφε ἐν τῷ Artiste, τῷ Moniteur Universel καὶ κατόπιν ἐν τῇ Liberté. Τῷ 1860 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὁ σταυρὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς καὶ τῷ 1870 διωρίσθη γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν καλῶν τεχνῶν.

Ἀποθνήσκων καταλείπει κληρονομίαν εἰς τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὰ γράμματα, τὰς τέχνας ἐν γένει καὶ τὴν ἱστορίαν πλουσιωτάτην ἐν τε ταῖς ἐπιφυλλίσιν, ἅς ἀπὸ τριακονταετίας, ὡς εἶπομεν, ἐγραφε καὶ ἐν τοῖς ἔργοις του, εἰς ἃ ἐκτὸς τῶν ὄσων ἀνεφέραμεν ἄνω προσθετέα ὁ πρόλογος τῶν τελευταίων ἐρώτων τῆς M du Barry ὑπὸ τῆς κομῆσης Dasch περὶ τῶν παλαιῶν τοῦ Λουδοβίου ΙΕ'. Barbares et Bandits, la Prusse et la commune περὶ τῶν συμβάντων τοῦ γαλλο-γερμανικοῦ πολέμου καὶ τῆς κοινότητος, βιβλίον πυρετῶδες, ἴσον πρὸς μυδροβόλον κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος. Πάντοτε δὲ ἐφαίνετο πάνοπλος ἐν οἰωδῆποτε ἀγῶνι φιλολογικῷ ἢ καλλιτεχνικῷ ἢ πατριωτικῷ, νικῶν πάντοτε οὐχὶ τὸσῶν διὰ τῆς ὀρθότητος τῶν κρίσεων, ὅσῳ διὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ ὄφους του, τοῦ ἐκ τρίποδος Πυθίας ἀποφθεγματικοῦ, τῶν χρωματισμῶν καὶ τῶν τόνων, ὧν ἐκ φύσεως ἐγνώριζε τὸ μυστήριον τῆς διανομῆς ὅπως ἐπιτυχέστερον προσβάλλῃ τὰς λεπτὰς ὀρέξεις τῶν dilettanti, ὅσοι ὡς αὐτὸς ἐγνώριζον νὰ ἐν-

τρυφῶσιν ἄνευ θορύβου εἰς τὰς καλλονὰς τοῦ ὄφους τοῦ μὴ ἐπιζητούντος τοὺς θορύβους συγγραφῶς.

Τόσῳ δὲ ἐπέζητει τὴν ἰδίαν μάλλον ἰκανοποίησιν, ἐπιζητῶν τὸ τέλειον οὐχὶ ὅπως ἐπιδείξῃ αὐτό, ἀλλ' ὅπως αὐτὸς μάλιστα ἐντρύφῃ, ὁ Paul de Saint Victor ὥστε ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ παράδειγμα τοῦ Shopenhauer, ὅταν ἐν τοῖς Ἀφορισμοῖς ἐκ τῆς σοφίας τοῦ Βίου διατρίβεται, ὅτι τὸ ἔξοχον πνεῦμα ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἀκοινώνητον.

Ἐξ ὅλων μεμακρυσμένος τῆς κοινωνίας ὁ Paul de Saint Victor. Ἡ ποιγκηπέσσα Μαρθίλδη εἶναι ἴσως ἡ μόνη δυναθεῖσα νὰ εὔρῃ τὴν κλεῖδα τῆς συναναστροφῆς του. Ὁ λοιπὸς κόσμος ἐβλεπεν αὐτὸν μόνον εἰς τὰς πρώτας παραστάσεις, ὁπότε ἡ ἐξάσκησης τοῦ ἐπαγγέλματός του τὸν ἠνάγκαζε νὰ παρευρίσκηται. Κατὰ τὰ διαλείμματα περιεπάτει ὅπως ἅπαντες οἱ ἐν τῷ ἔργῳ συνάδελφοί του, ἐν τοῖς διαδρόμοις καὶ ταῖς αἰθούσαις ἄλλα καὶ ἐκεῖ, καίτοι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, τῆς ἐκ τῆς ἀντανακλάσεως τόσων φώτων θερμῆς ἥτις ἐπαυξάνει τὴν τῶν συζητήσεων περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἔργων ἢ τῆς τῶν ἡθοποιῶν, ἐφαίνετο ὀλίγον διαθετημένος νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του διότι ἡ φιλολογικὴ του εὐαισθησία ἦν τοιαύτη, ὥστε ἤρεθίζετο καὶ ὑπέφερεν ἂν ἤκουεν ἐλαφρὰν τινα κρίσιν περὶ καλλιτεχνίας καὶ φιλολογίας. Ἦννόει ὅτι ἔχων τοιαύτην κράσιν δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸν κοινὸν διάλογον τῶν αἰθουσῶν, τῶν συλλόγων καὶ τῶν Ἀκαδημιῶν. Διὰ τοῦτο ὀρθῶς ὠρίζεν αὐτὸν ὁ φίλος του Παῦλος Δαλδὺ «ἄνδρα τῶν κορυφῶν,» ὧν δὲν κατήρχετο εὐκόλως.

Δείγμα τοῦ ὄφους του ἐν μεταφράσει παρέχει ἀπὸ τινος τοῖς ἀναγνώσταις τῆς ἡ Ἐπιθεώρησις ἐκ τῶν Deux-Masques τὸ περὶ ἀρχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. Ἴσως δὲ μετ' ὀλίγον δημοσιεύσῃ καὶ δοκίμιον καλάμου κρίσιν περὶ τῶν ἔργων του ἐν γένει.

ΕΔΜΟΝΔ ΑΒΟΥ ΓΟΡΓΕΩΝ ΗΤΟΙ ΖΗΛΟΥΤΥΝΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀρ.θμὸν.)

Ὅσακις ἀνήρχετο εἰς τὴν κατοικίαν του διὰ τῆς μικρᾶς καὶ ῥυπαρᾶς κλίμακος τῆς ὁδοῦ Μομπεν-

σιέρ (Montpensier) ἀνεγίνωσκεν ἐπανειλημένως καὶ μετὰ τινος ἡδονῆς τὴν διαταγὴν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας, τὴν ἀπαγορεύουσαν εἰς πάντα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ θέατρον νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ παρασκήνια. Πρὸς μείζονα προφύλαξιν συνώδευε τὴν Παυλίαν ὁσάκις αὕτη παρίστα ἄνευ τοῦ ἀνδρός τῆς καὶ τὴν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, ὁσάκις οὗτος παρίστα ἄνευ τῆς γυναικὸς του. Αὐτὸ δὲ ἤθελε καὶ ἡ Παυλίνα. Ἦτο μὲν φιλάρεσκος καὶ ἀσμένως ἐσκόρπιζε μειδιήματα εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἀλλ' ἠγάπα τὸν σύζυγόν της.

Τὸ θέρος παρήλθεν εὐχάριστα ἡ ὀρχήστρα δὲν ἦτο οὐδὲ κατὰ τὸ ἡμισυ πλήρης διότι οἱ εὐειδεῖς νεανίαι, οἵτινες τοσοῦτον δυσηρέστου τὸσον πολὺ εἰς τὸν Γοργεῶνα, περιέφερον τὴν ἀργίαν των ἐν Βάδῃ ἢ ἐν Βικρίτση ἢ ἐν Τρουβίλλῃ ὁ δὲ κύριος δὲ Γωδρῦ, ὁ μαρκήσιος ἐκεῖνος ὅστις ἔμελλε νὰ νυμφευθῇ τὴν Παυλίαν, διῆγε τὸ θέρος ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτοῦ, τοῖς ἐν Βρεταννίᾳ τῆς Γαλλίας. Τὸ νέον ἀνδρόγυνον ἔζησεν ὅλως ἀνενόχλητον καὶ ἡ τοῦ μέλιτος σελήνη δὲν ἠρυσίασεν.

Ἀλλὰ τὸν Σεπτέμβριον ἅπαντες οἱ Παρίσιοι ἐπαγγέλλοντο, ἡ δ' Ἐταιρία τῶν δραματικῶν καλλιτεχνῶν ἀνήγγελλε πανταχοῦ μέγαν χορὸν διὰ τὴν 1 Φεβρουαρίου. Ὁ Γοργεῶν ἦτο κοσμητῶρ, ἡ δὲ σύζυγός του πατρωνέσσα ἡ κοσμητριά. Πάντες οἱ ὅπως δὴποτε ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὰ τοῦ θεάτρου, ἔτρεχον ἵν' ἀγοράσωσιν εἰσιτήρια παρά τῶν κοσμητριῶν αἱ δὲ ὠραῖαι πωλήτριαι ἡμιλλῶντο τίς νὰ πωλήσῃ πλειότερα. Ὁ Γοργεῶν ἐνόησε κάλλιστα ὅτι τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔχῃ τὴν θύραν τῆς οἰκίας του κλειστήν τὸ πῆγαινε κ' ἔλα ἦτο ἀκατάπαυστον, τὰ δὲ κίτρινα γάντια κατέφθειρον τὸν μῆρυνθον τοῦ κώδωνός του. Τί ἔμελλε γενέσθαι; Μάτην προσεπάθει νὰ μὲνῃ αἰχμάλωτος ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶχε προασκήσεις εἰς δύο δράματα καὶ διὰ τοῦτο ἀπησχολεῖτο ἀπὸ μεσημβρίας μέχρι τῆς τετάρτης ὥρας. Σπανίως ἐπέστρεφε χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ κανένα ἐξ ἐκείνων τῶν ὠραίων κυριῶν τερπίζοντα μέλος τι ἐκ τῶν κωμειδολογῶν του. Ὅταν δ' εὕρισκέ τινα παρά τῇ ἑαυτοῦ γυναικί, ἔπρεπε νὰ δεικνύῃ πρόσωπον φαιδρῶν, ἐπειδὴ ἐφέροντο πρὸς αὐτὸν εὐγενέστατα. Ὁ κ. δὲ Γωδρῦ ἐλθὼν ἔλαβε καὶ αὐτὸς εἰσιτήριον, εἶτα δὲ ἐλθὼν ἔλαβε καὶ δεύτερον διὰ τὸν ἀδελφόν του. Εἶτα δὲ ἀπώλεσε τὸ ἰδικόν του καὶ ἐλθὼν ἐζήτησε καὶ τρίτον μετὰ δὲ τοῦτο ἐχρειάσθη καὶ τέταρτον διὰ τινος νέου ἐκ τῆς λέσχης του, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι δώδεκα εἰσι-

τηρίων. Ὁ Γοργεῶν ἦτο ξιφομάχος καὶ πρῶτος εἰς τὸ πιστόλιον ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; Ὁ κ. δὲ Γωδρῦ οὐδεμίαν τῷ εἶχε δώσει ἀφορμὴν. Συνέχαιρεν αὐτῷ, τὸν ἐκολάκευε, τὸν ἀνύφου μέχρις οὐρανοῦ καὶ τῷ ἔλεγεν: «Ἀγαπητέ μου Γοργεῶν, εἰσθε κωμικὸς ἀξιοθαύμαστος δὲν ἔχετε ὁμοίον σας πρὸς τέρψιν τοῦ κόσμου. Χθὲς ἀκόμη μ' ἐκάματε νὰ γελῶ εἰς βαθμὸν τοιοῦτον ὥστε νὰ ἔχω τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων. ὦ! πόσον εἰσθε κωμικὸς, φίλτατε Γοργεῶν!»

Ἄν ἤθελεν ὀργισθῆ, ὁ ταλαίπωρος, οὐ μόνον ἤθελε φανῆ ἄδικος, ἀλλ' ἤθελεν εἰπεῖ ὅτι παρεφρόνησεν.

Ἡ Παυλίνα τὸν ἠγάπα ὅπως τὴν πρώτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔχαιρε νὰ βλέπῃ καὶ ὀλίγον κόσμον καὶ ν' ἀκούῃ ἐπαίνους. Ὁ ἔρωσ ἀνθρώπων εὐγενῶν καὶ καλῶς ἀνατετραμένων δὲν τῇ δυσηρέσται ἐπαίζε μετὰ τὸ πῦρ ὡς γυνὴ ἔχουσα τὴν πεποιθήσιν ὅτι δὲν θὰ κατῆ. Ἐφύλαττε σημείωσιν τῶν ἐρώτων οὐς εἶχεν ἐμπνεύσει κατέγραφε λεπτομερῶς τὰς ἀνοησίας τὰς ὁποίας τῇ ἔλεγον, καὶ ἐγέλα περὶ αὐτῶν μετὰ τοῦ συζύγου της, ὅστις δὲν ἐγέλα ποσῶς. Ὅτε ὁ Γοργεῶν τῇ εἶπε καθαρά νὰ κλείσῃ τὴν θύραν της πρὸς τοὺς Ναρκίσσους, κακῶς τὸ ἐδέχθη. «Δὲν θέλω, εἶπε, νὰ σὲ καταστήσω γελοῖον. Μὴ φοβοῦ ποσῶς ἐάν τις ἐκ τῶν κυριῶν τούτων ἐξέλθῃ τῶν ὀρίων δύναμαι νὰ τὸν ἐπαναφέρω εἰς τὴν θέσιν του. Ἀνάθε εἰς ἐμὲ τὴν φροντίδα τῆς τιμῆς σου. Εἰ δὲ μὴ ἐάν κάμωμεν θόρυβον, θ' ἀκουσθῇ εἰς ὅλους τοὺς Παρίσιους, καὶ θὰ δακτυλοδεικτῆσαι.»

Ἀφρόνως ποιῶν ἀνέφερε πῶς τὰς μετὰ τῆς συζύγου του συζητήσεις ἐνώπιον τῶν ὁμοτέχνων του. Ἐπειράζον λοιπὸν οὗτοι τὸν Γοργεῶνα, καὶ τῷ ἐκόλλησαν τὴν ἐπωνυμίαν Γοργοσιτῆρος. Ἐπραῦνθη ἀπέσχε πάσης παρατηρήσεως, καὶ προσμειδίασε πρὸς πάντας ἐκείνους, οἵτινες τὰ μάλιστα δυσηρέστου αὐτῷ. Οἱ φίλοι μεταβαλόντες τόνον τὸν ἀπέκάλουν Γοργεῶνα Δανδίνον. Ὅτι δὲ ὅμως ἐτόλμα νὰ τοῦ τὸ εἶπῃ κατὰ πρόσωπον, ἀλλὰ τὸ κατὰ ρατὸν τοῦτο ἐπάνυμον τοῦ Δανδίνου περιέπττα εἰς τὰ ὄτα του. Καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ παρυσιασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἠκούετο ὀπισθὲν τινος σκηνογραφίας. Ἐβλεπεν ὀλόγυρα, ἀλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο ὁ λαλήσας ἐγένετο ἄφαντος. Ἦθελε νὰ δράμῃ πρὸς ζήτησιν ἀλλ' ἀδύνατον τοῦτο ἤθελε προξενή-

¹ Κατὰ παρωδίαν τῆς ἐπιγραφῆς τῆς κωμῆδος τοῦ Μολιέρου τῆς ἐπιγραφομένης Georges Dandin, ἦτοι ὁ κατὰ φαντασίαν κερασφόρος

σει τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐμφανισέως του. Μὴ ζητεῖτε αἰτίας ὑπερφυσικὰς εἰς τὴν καταδρουλὴν ταύτην, ἥτις δεικνύει σαφῶς τὴν κουφότητα τῆς Παυλίνας, ἥτις ἦτο ἀκόμη παιδάριον, καὶ τὸ χαϊρέκακον τῶν κωμωδῶν, οἵτινες ποθοῦσι τὸν γέλωτα ἀντὶ πάσης θυσίας.

Τὰ διαφορούμενα παρῶζον τὸν θυμὸν τοῦ Γοργεῶνος, καὶ οὕτως ἡ ἐναρμόνιος συμβίωσις ἐπαυσεν. Ἐπέπληξε τὴν σύζυγόν του, ἡ δὲ Παυλίνα, ἐνισχυομένη ὑπὸ τῆς ἀθωότητός της, ἀντεπέπληξεν αὐτόν.

Αὕτη μὲν ἔλεγε: «Δὲν θέλω νὰ ἦσαι τύραννός μου» ὁ δὲ Γοργεῶν ἔλεγε. «Δὲν θέλω νὰ γίνω γελοῖος.» Οἱ φίλοι ἀμφοτέρων εὕρισκον ὅτι ὁ σύζυγος εἶχεν ἄδικον. «Ἄφ' οὗ ἦτο τόσον εὐερέθιστος διὰ τὴν νὰ λάβῃ γυναῖκα ἠθοποιόν; ἔλεγον· καλλίτερα θὰ ἔκαμνεν ἂν ἐνυμφεῖτο κόρην τινὰ ἐκ τῆς μέσης τάξεως, οὐδεὶς θὰ τὸν ἠνόχλει πλέον εἰς τὴν οἰκίαν του». Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν συζητήσεων τούτων ἡ ἐπέτειος ἡμέρα τοῦ γάμου τῶν ἐφθασε χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶσιν, οὔτε ὁ εἷς οὔτε ἡ ἄλλη· τὸ ἐστοχάσθησαν ὅμως τὴν ἐπαύριον ἕκαστος χωριστά· καὶ ὁ μὲν Γοργεῶν εἶπε: «Φαίνεται ὅτι μὲ ἀγαπᾷ πολὺ ὀλίγον, ἀφ' οὗ τὴν ἀφῆκε νὰ παρέλθῃ ἀπαρτήρητος» ἡ δὲ Παυλίνα ἐσκέφθη ὅτι ἴσως μετενόει ὁ σύζυγός της διότι τὴν ἐνυμφεῖθη. Ὁ κύριος δὲ Γωδρὺ, ὅστις δὲν ἦτο ποτε μακρὰν, ἔστειλε ψέλλιον εἰς τὴν Παυλίαν. Ὁ Γοργεῶν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ νὰ τοῦ τὸ ἐπιστρέψῃ, συνοδεύων αὐτὸ μὲ εὐχαριστίαν τῆς ἰδικῆς του κατασκευῆς: ἡ Παυλίνα ὅμως ἠθέλησε νὰ τὸ φυλάξῃ. «Διότι, εἶπε, σὺ δὲν ἐστοχάσθης νὰ μοὶ προσφέρῃς ἐν δῶρον, εὐαρσετεῖσαι δὲ ν' ἀποδοκιμάζῃς καὶ τὰς ἐλαχίστας περιποιήσεις τῶν φίλων μου!

— Οἱ φίλοι σου εἶναι εἶναι ἀνόητοι, τοὺς ὁποίους ἐγὼ θὰ διορθώσω.

— Καλὰ θὰ ἔκαμνες ἂν ἐδιόρθωνες σεαυτόν. Ἐφρόνου ἕως τώρα ὅτι ὑπῆρχον δύο τάξεις ἀνθρώπων ἀνώτεροι τῶν ἄλλων· ἡ τῶν εὐγενῶν καὶ ἡ τῶν καλλιτεχνῶν· ἤξεύρω τώρα τί πρέπει νὰ φρονῶ περὶ τῶν καλλιτεχνῶν.

— Δύνασθε νὰ φρονῆτε περὶ αὐτῶν ὅ,τι θέλετε, εἶπε λαμβάνων τὸν πῖλόν του, ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ σὰς χρησιμεύσω ὡς ὄρος συγκρίσεως.

— Ἀναχωρεῖτε;

— Ὑγιαίνειτε.

— Ποῦ πηγαίνετε.

— Θὰ τὸ μάθετε.

— Θὰ ἐπανεέλθετε;

— Οὐδέποτε.»

Τέσσαρες μῆνας παρήλθον χωρὶς νὰ λάβῃ εἰδήσεις περὶ τοῦ ἀνδρός της. Τὸν ἐζήτησαν πανταχοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ποταμῷ. Τὸ κοινὸν ἐλυπήθη· τὰ δραματικά πρόσωπά του διανεμήθησαν εἰς ἄλλους. Ἡ σύζυγός του τὸν ἐκλαυσεν εἰλικρινῶς· ποτὲ δὲν εἶχε παύσει τοῦ νὰ τὸν ἀγαπᾷ. Ἐκλείσει τὴν θύραν της πρὸς πάντας, ἐπέστρεψε μετὰ φρίκης τὸ ψέλλιον εἰς τὸν μαρκήσιον καὶ ἀπέκρουσε πᾶσαν κρηγορίαν ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν. Ἐδδελίστετο νῦν τὴν ἐρωτοτροπίαν της καὶ ἔλεγε τίλλουσα τὴν ὥριαν κόμην της: «Ἐγὼ ἐφόνευσά τὸν δυστυχῆ Γοργεῶνά μου!»

Περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου φήμη διεδόθη ὅτι ὁ Γοργεῶν δὲν εἶχε φρονεθῆ, καὶ ὅτι κατέστη ἡ χαρὰ τῆς Ῥωσσίας.

«Ἄ! τὸν κατεργάρην! ἄρα ζῆ; εἶπε κατὰ νοῦν ἡ Παυλίνα. Ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι ὑγιαίνει, καὶ ὅτι ματαίως μ' ἔκαμε νὰ χύσω δάκρυα, θὰ μοὶ τὰ πληρῶσῃ τὰ δάκρυά μου.»

Ἐπειράθη νὰ γελᾷ· ἀλλ' ἡ λύπη της ἐπετάθη καὶ τὰ δάκρυά της ἐδιπλασιάσθησαν.

Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας, ἀνώνυμός τις φίλος, ὅστις οὐδεὶς ἄλλος ἦτο ἢ ὁ κύριος δὲ Γωδρὺ, ἔστειλεν αὐτῇ τὸ ἐξῆς ἄρθρον, ἀποκοπὴν ἐκ τῆς ἐφημερίδος τῆς Πετροπόλεως:

«Τῆ 6/18 Σεπτεμβρίου, ἐνώπιον τῆς αὐλῆς καὶ λαμπρᾶς ὀμηγύρεως, ὁ ἐφάμιλλον τοῦ Σαμβίλλου καὶ τοῦ Ἀλκίδου Τουσέ, ὁ περίφημος Γοργεῶν ἔκαμεν ἑναρξιν ἐν τῷ θεάτρῳ Μιχαήλ, τῆς Soeur de Joergisse (ἀδελφῆ εὐήθους ὑπηρετοῦ). Ἡ ἐπιτυχία του ἦτο πλήρης, καὶ ὁ νέος δραπέτης τοῦ Palais-Royal κατεπευφημίσθη, ἐκαλύφθη ὑπὸ ἀνθοδεσμῶν, πορτοκαλίων καὶ δῶρων πανδῶς εἶδους. Ἐὰν τὸ θεᾶτρόν μας ἀποκτήσῃ ἔτι ἕνα ἢ δύο τοιοῦτους ἠθοποιούς δὲν θὰ ἔχῃ ἐφάμιλλον ἐν Εὐρώπῃ. Ὁ Γοργεῶν ἐμισθώθη ἀντὶ ἐξακισχιλίων ἀργυρῶν ρουβλίων κατ' ἔτος. Ἡ τοῦ συμβολαίου ἀποζημίωσις, ἥτις δὲν εἶναι μέγα τι, θέλει πληρωθῆ ἐκ τοῦ ταμείου τῶν αὐτοκρατορικῶν θεάτρων.»

Ἡ Παυλίνα δὲν ἐκλαυσε πλέον. Ἡ ὥραία χήρα εἰσῆρχετο εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐγκαταλειμμένων γυναικῶν. Πᾶσα ἡ πόλις τῶν Παρισίων τὴν ἐλυπήθη ἐκ συμφώνου καὶ κατέκρινε τὸν σύζυγόν της. Μετὰ συμβίωσιν ἐνὸς ἔτους ν' ἀφήσῃ γυναῖκα ἀξιολάτρευτον ἥτις οὐδεμίαν ἀφορμὴν παραπόνου τῷ εἶχε δώσει! Νὰ τὴν ἐγκαταλίπη μόνην εἰς τὸ

δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας της! καὶ τοῦτο ἄνευ λόγου, ἄνευ προφάσεως καὶ ἐξ ἀπλῆς ἰδιοτροπίας! Ποῖαν δικαιολόγησιν ἠδύνατο νὰ προβάλλῃ; Τὴν ζηλοτυπίαν; Ἄλλ' ἡ Παυλίνα ἦτο ὁ τύπος τῶν καλῶν γυναικῶν. Εἶχε διέλθει πάντας τοὺς πειρασμούς χωρὶς ν' ἀφήσῃ οὐδὲ ἐν πτερὸν ἐκ τῶν πτερυγῶν της.» Ἴνα προσθέσῃς δὲ καὶ τὸ τελευταῖον περικόσμημα τῆς γαφίδας εἰς τὴν εἰκόνα, δὲν παρέλειψαν νὰ εἰπῶσιν ὅτι ὁ Γοργεῶν ἐγκατέλιπε τὴν σύζυγον ἄνευ ἄρτου, ὡς νὰ μὴ ἐκέρδινε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τοῦ θεάτρου τοῦ Palais Royal! Ὁ σύζυγός της τῇ εἶχεν ἀφήσει ὅσα εἶχε χρήματα καὶ τὰ ὥραία ἐπιπλά του, ἐξ ὧν ἐπώλησε μέρος ὅτε μετεκομίσθη ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Κρήνης Μολιέρου εἰς τετάρτην τινὰ ὁροφὴν.

Ἐνέπνεε βαθεῖαν συμπάθειαν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸν κ. δὲ Γωδρὺ καὶ τοὺς ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ γείτονάς του. Ἄλλὰ δὲν ἐπέστρεψεν εἰς οὐδεμίαν καλοᾶγαθὸν ψυχὴν μὲ κίτρινα γάντια νὰ ὑπάγῃ νὰ τὴν θρηνησῇ εἰς τὸ οἰκημῆμα της. Ἐζῆ μόνη μετὰ τινος ἐξαδέλφης τῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἥτις τῇ ἐχρησίμευεν ὡς μάγειρος καὶ θαλαμηπόλος. Ὁ πατὴρ αὐτῆς δὲν τῇ παρεῖχεν οὔτε μεγάλην βοήθειαν οὔτε μεγάλην κρηγορίαν. Ἐν τῇ μοναξίᾳ της κατηναλίσκετο εἰς σχέδια ἀνωφελῆ καὶ ἀποφάσεις ἀντιφατικὰς. Ὅτε μὲν ἤθελε νὰ πωλῆσῃ πᾶν ὅ,τι εἶχε, νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Πετρούπολιν καὶ νὰ ῥιφθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου της· ὅτε δὲ τῇ ἐφάνετο δικαιότερον καὶ συζυγικώτερον νὰ πάγῃ νὰ τοῦ βγάλῃ τὰ μάτια εἶτα πάλιν μετέβαλλε γνώμην καὶ ἤθελε νὰ μένῃ ἐν Παρισίῳ διδούσα τὸ παράδειγμα πάσης ἀρετῆς, νὰ ἠθικοποιῇ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς χηρείας της καὶ νὰ καταστῇ ἀξία τοῦ ὀνόματος τῆς Πηνελόπης τοῦ Palais-Royal. Ἡ φαντασία της τῇ ὑπηγόρευε καὶ ἄλλα παράτολμα, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐπραξεν.

Ὁ Γοργεῶν, ὀλίγον μετὰ τὴν ἑναρξιν τῶν παραστάσεων του τῇ ἐγραψεν ἐπιστολὴν πλήρη στοργῆς ἢ ὀργῆς του εἶχε κατευνασθῆ διότι δὲν εἶχε πλέον τοὺς ἀντιζήλους του πρὸ ὀφθαλμῶν του, καὶ ἔβλεπε τὰ πράγματα ὀρθότερον· ἐσυγχώρει, ἐζήτησε συγγνώμην καὶ ἐκάλει τὴν γυναῖκά του πλησίον του· εἶχεν εὐρεῖ θέσιν καὶ δι' αὐτήν. Κατὰ δυστυχίαν οἱ λόγοι οὗτοι τῆς εἰρήνης ἐφθασαν ἐν στιγμῇ ὅτε ἡ Παυλίνα, περικυκλωμένη ὑπὸ τριῶν καλῶν φιλαινάδων, ἀνερρύπιζε τὸ μῖσός της κατὰ τοῦ συζύγου της Γοργεῶνος, ὅστις προσεδόξα ἀγαθὴν ἀπόκρισιν, ἐψυχράνθη λοιπὸν καὶ δὲν ἐγραψε πλέον.

Τὸν Νοέμβριον, ἡ μνησικακία τῆς Παυλίνας, συνδυαζομένη ὑπὸ τῶν φιλαινάδων της, διετέλει ἐν ὄλῃ τῇ ἀκμῇ της. Πρωτὰν τινὰ, περὶ ὥραν ἐνδεκάτην, ἐνεδύετο ἐνώπιον τοῦ κατόπτρου της ἵνα ὑπάγῃ εἰς τινὰ προγύμνασιν. Ἡ ἐξαδέλφη της εἶχεν ὑπάγει εἰς τὴν ἀγορὰν ἀφήνουσα τὴν κλειδα ἐπὶ τῆς θύρας. Ἡ νεωτέρα τῶν γυναικῶν τῇ ἀφήρει τὸ χαρτίον τῶν βροστῶν, ὅτε στραφεῖσα ἐξέβαλε κραυγὴν τρόμου. Εἶχεν ἰδεῖ ἐν τῷ κατόπτρῳ μικρὸν τινα ἄνθρωπον δυσειδέστατον καὶ περιβεβλημένον μηλωτὰς λευκοκτιδῶν¹ μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν.

«Τίς εἶσθε; τί θέλετε; ἐξέλθετε! Δὲν εἰσέρχονται οὕτω ἐδῶ. . . Μαρία!» ἐφώναζε τόσον ἐσπευσμένως, ὥστε οἱ λόγοι της ἐπιπτον ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

«Δὲν σας ἀγαπῶ, δὲν μοι ἀρέσκετε, ἀπεκρίθη τὸ ἀνθρωπάριον, ἀμηχανοῦν, ὡς ἐφαίνετο.

— Μήπως ἐγὼ σὰς ἀγαπῶ; ἐξέλθετε!

— Δὲν σας ἀγαπῶ, κυρία, δὲν μοι. . .

— Αὐθαδέστατε! ἐξελθε ἢ φωνάζω· φωνάζω ὅτι κλέπτης εἰσέβαλεν, ἢ ῥίπτομαι ἀπὸ τὸ παράθυρον!»

Ὁ ἀνθρωπισκός συνήνωσεν ἱκετευτικῶς τὰς χεῖράς του, καὶ ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν ἱκετευτικὴν.

«Συγχωρήσατέ μου· δὲν ἤθελον νὰ σὰς δυσαρστήσω· διήνυσά ἐπτακοσίας λεύγας διὰ νὰ σὰς προτείνω τι· φθάνω ἐκ Πετροπόλεως, ὀμιλῶ κακῶς τὴν Γαλλικὴν· προσμελέτησα ὅ,τι ἤθελον νὰ σὰς εἶπω, καὶ ὑμεῖς μ' ἐκάματε τόσον νὰ δειλιάσω. . .»

Ἐκάθισε καὶ ἔριψε μανδύλιον λευκὸν ἐκ βατίστης ἐπὶ τοῦ ὄλως γεγυμνωμένου προσώπου του. Ἡ Παυλίνα ὠφελήθη ἐκ τῆς στιγμῆς ταύτης διὰ νὰ ῥίψῃ ἐν σάλιον ἐπὶ τῶν ὤμων της.

«Κυρία, ἐπανελάβε τὸ ἀνθρωπάκι, δὲν σὰς ἀγ. . ., συγχωρήσατέ μοι καὶ μὴ θυμόνετε πλέον. Ὁ σύζυγός σας μοὶ ἐπαίξε μίαν αἰσχρὰν πράξιν. Εἶμαι ὁ πρίγκιψ Βοσιλικῶφ· ἔχω εἰσόδημα ἐνὸς ἑκατομμυρίου, ἀλλὰ μόλις ἀνήκω εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τάξιν τῆς εὐγενείας, μηδέποτε ὑπηρετήσα· στρατιωτικῶς.

— Τοῦτό εἶναι ὄλως ἀδιάφορον.

— Τὸ γνωρίζω καλῶς, ἀλλ' εἶχον προμελετήσει τοὺς πρὸς ὑμᾶς λόγους μου, καὶ . . . ἐξακολουθῶ. Βλέπετε; κυρία μου, ὅτι δὲν εἶμαι οὔτε πολὺ ὠραῖος, οὔτε, ὡς λέγουσιν, εἰς τὸ ἄνθος τῆς νεότητος. Ἐκτὸς δὲ τούτου, προβαίνουσης τῆς ἡλι-

¹) Λευκοκτιδῶν, κοινῶς σαμουριῶν.

κίας μου απέκτησα ξζεις τινάς, ἂν θέλετε, νευρικούς τινας τιναγμούς, δι' οὓς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ζητούσι νὰ μὲ καταστήσωσι γελοῖον. Τοῦτο δὲν μ' ἐμπόδισε τοῦ νὰ ἐρωτηθῶ μαγευτικὴν τινὰ κυρίαν, ἐκ καλλίστου οἴκου, καὶ νὰ τὴν ζητήσω εἰς γάμον. Οἱ γυνεῖς μ' ἐδέχθησαν διὰ τὰ πλούτη μου, ἡ δὲ Βαρβάρα (διότι Βαρβάρα ὀνομάζεται) ἔμελλε νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν της, ὅτε ὁ σύζυγός σας συνέλαβε τὴν καταχθόνιον ἰδέαν. . . .

— Τοῦ νὰ τὴν νυμφευθῇ;

— Ὅχι, ἀλλὰ τοῦ νὰ μὲ διακωμωδήσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ νὰ τέρψῃ ἅπασαν τὴν πόλιν ὕσταίς πλάταις μου. Τὸ συνοικέσιόν μου ἐναυάγησε. Μετὰ τὴν πρώτην παράστασιν μοὶ ἔδωκν τὰ παπούτσια· μετὰ δὲ τὴν δευτέραν ἡ Βαρβάρα ἠρραβωνίσθη συνταγματάρχην τινὰ Φιλλανδόν, ὅστις δὲν ἔχει οὐδ' ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα.

— Καὶ λοιπόν;

— Καὶ λοιπὸν ἀπεφάσισα νὰ ἐκδικηθῶ κατὰ τοῦ Γοργεῶνος· καὶ ἐὰν θέλητε νὰ με συνδράμητε εἰς τὸν σκοπὸν μου ἡ τύχη σας ἔγεινε. Δὲν σὰς ἀγαπῶ, ἂν καὶ εἴσθε πολὺ ὠραία, καὶ οὐδεμία γυνὴ μοὶ ἀρέσκει τόσο πλὴν τῆς Βαρβάρας. Αἱ προτάσεις λοιπὸν τὰς ὁποίας σὰς κομίζω εἶναι ὅλως ἐντιμοί, καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ μὴ ἐκπλαγῆτε διότι ἐνδεδχομένον νὰ ἔχωσὶ τι παράδοξον. Θέλετε ν' ἀναχωρήσητε εἰς Πετρούπολιν ἐντὸς ἀξιολόγου ταχυδρομικῆς ἀμάξης μου; θὰ εὑρητε ἐν τῇ πλατείᾳ τῶν ἀνακτόρων Μιχαήλ, ἐν ἀποστάσει ἑκατὸν βημάτων ἀπὸ τοῦ θεάτρου μέγαρον μεγαλοπρεπές, ὅπερ μοὶ ἀνήκει καὶ σοὶ δωροῦμαι. Οἱ ὑπρέττει εἰσὶ δούλοι μου, οἵτινες θὰ σοὶ ὑπακούωσι τυφλῶς. Ὁ οἰκονόμος καὶ ὁ ἐπιστάτης εἶναι Γάλλοι· ἐὰν θέλητε, δύνασθε νὰ πάρητε ἐντεῦθεν καὶ μίαν θαλαμηπόλον καὶ μίαν κυρίαν συναναστροφῆς, θὰ ἔγητε δύο ἀμάξας εἰς τὰς διαταγὰς σας. Ἐν τῷ θεάτρῳ ἐνοικίασα δι' ὑμᾶς ἐν θεωρεῖον ἐπισκηνίον τῆς πρώτης σειρᾶς. θὰ χορηγῶ ὑμῖν πᾶσαν τὴν δαπάνην τοῦ οἴκου ὑμῶν· ὁ ἐπιστάτης μου θὰ σὰς μετρῇ ἕκαστον μῆνα τὸ ποσὸν ὅπερ θέλετε τοῦ ζητήσεαι. Τέλος, τὴν προτεροαίαν τῆς ἐκ Παρισίων ἀναχωρήσεώς σας θέλω καταθέσει παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ ὑμῶν ποσὸν χρημάτων τόσο σπουδαῖον, ὅσον ἐπιθυμήσητε νὰ ζητήσητε. Δὲν ὀμιλῶ περὶ ἀσημάντου ποσοῦ ἐξήκοντα χιλιάδων φράγκων, ἀλλὰ περιουσίας διακοσίων ἢ τριακοσίων χιλιάδων, ἀρκεῖ νὰ εἴπητε μίαν λέξιν.»

Ἡ Παυλίνα εἶχεν ἤδη συνέλθει ἀπὸ τὴν ταραχὴν της. Συνεσταύρωσε τοὺς βραχίονας καὶ ἐθεώρησε

κατὰ πρόσωπον τὸν ἀλλόκοτον συνομιλητὴν της.

«Κυρίε μου, τῷ λέγει, πῶς μὲ ἐκλαμβάνετε;»

— Ὡς τιμίαν γυναῖκα, ἀδίκως ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός της.

— Ὑπάρχει ἀλήθεια εἰς τοὺς λόγους σας, ἀλλ' ἐὰν θελήσω νὰ ἐκδικηθῶ κατὰ τοῦ Γοργεῶνος, θέλω πράξῃ τοῦτο ὡς τιμία γυνή, χωρὶς νὰ λάβω συνεργάτην.

— Κυρία μου, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς ἐπαναλάβω πάλιν μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ σὰς δυσχρεστήσω, ὅτι δὲν σὰς ἀγαπῶ· ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου σὰς σέβομαι πολὺ, καὶ σὰς θεωρῶ ὡς λίαν ἐντιμὸν γυναῖκα. Πλὴν δὲ τούτου ἐκτιμῶ καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ συζύγου σας, εἰ καὶ ἐφέρθη σκληρῶς πρὸς ἐμέ. Ἐὰν ἐπίστευον ὅτι ἀδιαφορεῖ εἰς τὸ περὶ τιμῆς κερφαίαιον, ἤθελον μετέλθει ἄλλο εἶδος ἐκδικήσεως. Ἴδού λοιπὸν τί ζητῶ παρ' ὑμῶν εἰς ἀντάλλαγμα περιουσίας ἐξησφαλισμένης. Μὴ τρομάξῃτε ἀκαίρως· δὲν θὰ μοὶ ὀφείλετε οὔτε ἔρωτα, οὔτε φιλίαν, οὔτε εὐγνωμοσύνην, οὔτε συγκατάθεσιν. θὰ ὑποχρεωθῶ λόγῳ τιμῆς νὰ μὴ πατήσω εἰς τὴν οἰκίαν σας· δὲν θὰ ἐξέλθωμεν ποτὲ ὁμοῦ, θὰ ἦσθε ἐλευθέραι εἰς τὰς πράξεις ὑμῶν, θὰ δέχεσθε ὄντινα θέλετε εἰς τὴν οἰκίαν σας, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἀνδρός σας. Πᾶν ὅ,τι σὰς ζητῶ. . . .»

Ἡ Παυλίνα ἠνέωξε καὶ τὰ δύο ὦτα.

«Πᾶν ὅ,τι σὰς ζητῶ εἶναι μία θέσις ἐν τῷ θεωρεῖῳ σας ἐπὶ ὀκτῶ παραστάσεις· διότι ὅπως ὁ Γοργεῶν ἔκαμε τοὺς τῆς αὐλῆς νὰ γελάσωσι διακωμωδῶν με, θέλω κ' ἐγὼ νὰ τὸν καταστήσω αὐτοῖς ἀντικείμενον γέλωτος.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐγίνωσκεν ἀρχούτως τὸν ὑπερφανὸν χαρακτῆρα τοῦ συζύγου της, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκδίκησις θὰ ἦτο λίαν σκληρά, καὶ ὑπελόγησε τὰ σοβαρὰ ἀποτελέσματά της.

«Ἐἴσθε παράφρων, εἶπεν εἰς τὸν πρίγκιπα· δὲν ἔχετε μυρίους ἄλλους τρόπους τοῦ νὰ τιμωρήσητε τὸν σύζυγόν μου; θὰ σὰς ἦτο δύσκολον νὰ τὸν στείλητε διὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας εἰς Σιθρίαν;

(Ἐπεταί τὸ τέλος.)

ΟΡΘΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησίαι καὶ προπληρωτέαι :

Διὰ τὰς Ἀθῆνας. ν. δρ. 10

Διὰ τὰς ἐπαρχίας. ν. δρ. 12

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν. φράγ. 15

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Παρὰ τὴν πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας,